

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XXIII

Kaina 3c

Chicago, Ill., Antradienis, Vasario-February 25 d., 1936

No. 47

Anglija Ragina Daryti Taiką Afrikoj

Eden ragina Mussolini taikintis su Haile Selassie

Ragina ir tautų sąjungos komiteta atnaujinti taikos pastangas. Bet dėl aliejaus sankcijų aiškaus atsakymo nedavė.

LONDONAS, vas. 24. — Kapt. Anthony Eden šiandien kalbėjo atstovų būrui pirmą kartą kai po Anglijos užsienio reikalų ministeris.

Jis savo kalboje išnaujo atsišaukę į Italiją ir Etiopiją paliauti karą ir eiti prie taikos.

Jis taip pat ragino ir tautų sąjungos komitetą iš penkių, kuriam yra pavesta rūpintis su taikymu kariaujančių valstybių, dar sykį pabandyti užmegsti taikos derybas.

Ragino ir visą pasaulį susi vienyti išlaikymui taikos, nes kitaip karas esąs neišvengtin.

Kapt. Eden kalba buvo nuosaiki. Atsakydamas į darbių paklausimą dėl aliejaus sankcijų paskelbimo, jis nieko aiškaus nepasakė, tik pareiškė, kad Anglija elgis nuosaikiai ir tik pilnų susitarimų su kitomis valstybėmis.

Sako, kad jau einančios slaptos derybos

CAIRO, Egipte, vas. 24. — Čia eina slaptos derybos apie užbaigimą Italijos ir Etiopijos karo pirma ateis lietingasis sezonas, kada kariavimas pasidarys negalimas.

Šios derybos betgi vedamos ne diplomatu. Tačiau jos vedamos su žinia ir pritarimu Mussolini ir Haile Selassie, nors jie derybose ir nedalyvauja. Derybas veda prekybininkai.

Italija norėtų karą baigti prieš lietų, nes jai tada teks laikyti 300,000 kareivių armiją, kurios užlaikymas brangiai kainuoja, o ta armija per ilgą laiką nieko negalės veikti. Tai kytis verčia ir pavojus, kad karas gali persimesti į Europą.

Ikišiol bandoma tik surasti pagrindą, kuris būtų priimtinas abiem šalims tikrosioms taikos deryboms.

4 žuvo sniego nuslinkime

SEATTLE, Wash., vas. 24. — Snoqualmie klonų žuvo 3 žmonės, nuslinkus kalnų sniegui ir palaidojus 20 automobilių. Dabar stengiamasi juos atkasti ir sužinoti ar nėra daugiau aukų.

Ketvirtas žmogus žuvo kitame sniego nuslinkime.

Naujas sniegas iššaukė pavojų naujų sniego nuslinkimų.



Chicago ir apylinkėse federalio oro biuras šiai dienai pranešauja:

Nepastovus, kiek šalčiau. Vakare 12 val. dieną temperatūra Chicagoje buvo 54°.

Saulė teka 6:33, leidžiasi 5:34.

Anglija bando susitarti su Rusija

LONDONAS, vas. 24. — Visas rodo, kad Anglija pastaruoju metu bando vis labiau susitarti su Rusija ir kiek toliau atsitraukti nuo Vokietijos.

Italijos laivynas paruoštas

LONDONAS, vas. 24. — Gautomis iš Rymo žiniomis, Italijos karo laivynui įsakyta būti pilnai prisiruošusiam kovo 2 d. išplaukti prie pirmo Mussolini įsakymo. Tą dieną susirinkus tautų sąjungos sankcijų komitetą svarstyti tolimesnes, ypač aliejaus sankcijas Italijai.

Sako, jau gryšta paukščiai

CHICAGO. — Pavasaris atėjo ne juokais ir vakar po pietų vos 56 laipsniai šilumos. Tokis staigus atšilimas nutarino veik visą sniegą ir patvindę gatves. Tačiau potvynio Chicagoje nebus, jei neužės didelis lietus.

Bet už Chicago keliai, kurie pirmiau buvo labai slidūs, ir dabar yra neišvažiuojami.

Gamtos prajovų "žinovai" prisipyrę tvirtina, kad pavasaris atėjo ir kad šalčių jau nebus, nes pradėjo gryšti ir šilčių kraštų ir laukiniai vandeniniai paukščiai, kaip antys ir k. Matyta ir grystančius arūs, o tai jau esą tikriausias pavasario ženklas.

Tečiau oro pranašas, kuris nesiremia jokiais paukščiais, ar keno nors reumatizmu, nėra taip tikras dėl pavasario. Nors ir jis nenumato didelių šalčių, bet mano, kad dar bus ir šaltesnių dienų.

Nors Chicagoje nėra reikalo bijotis potvynių, bet kloniuose palei upes potvynių pavojus yra didelis ir stveriamąsi įvairių priemonių jo išvengti. Ypač nors neįsist, kad jame žūtų žmonių. Todėl iš žemesnių vietų gyventojai keliama į augštesnes vietas. Palei upes statomos sargybos, kurios turi įspėti, jei ledas upėse pasijudintų ir užimtų tikras potvynių pavojus.

Upės yra giliai įšalusios, o dabar užėjus atodrengiui tapo padengtos iš kitų subėgusių vandeniu. Kai ledas pasijudins, tai didelis potvyniai pasidarys neišvengtini.

Prekyba su Kanada žymiai padidėjo

OTTAWA, Ont., vas. 24. — Nuo sausio 1 d. pradėjus veikti naujai sutarčiai, Jungt. Valstijų prekyba su Kanada žymiai padidėjo.

50 žmonių sužeista

CINCINNATI, O., vas. 24. — Vienas žmogus liko užmuštas ir 50 sužeista Big Four traukiniui iš Chicago įvažiavus į Baltimore ir Ohio traukinį iš St. Louis, abiem jiems įvažiuojant į vietos stotį.

ARMIJOS PULKININKAS PRIEŠ KARO TEISMĄ



WASHINGTON. — Prieš karo teismą Washingtone eina byla iškelta pulkininkui Joseph McMullen (kalbasi su advokatu William Leahy). Majoras gen. Birnie teismo viršininkas. Byla išsivystė, kai liudydamas prieš senatą, ginklų firmos atstovas Joseph Silverman pareiškė, kad McMullen priėmęs iš firmos kasybių už užsakymus. Byla sekama dideliu įdomumu, nes manoma, kad skandalas bus įvelta keletas žymių Washingtono asmenų.

Francija pašalino Syrijos premiera

DAMASCUS, Syrijoje, vas. 24. — Neįstengdama kitaip numalšinti nacionalistų sukilimą, Francija pašalino nacionalistų nemėgiamą Syrijos premiera Sheikh Taj.

Nacionalistai ten reikalauja plačios savivaldos ir paskelbė komercinį boikotą, delei kurio visos sankrovos stovi uždarytos jau kurį laiką. Jie dabar grumoją atsisakyti ir mokesčius valdžiai mokėti.

Francija bandė nacionalistus numalšinti ginklu, bet nors jau nemažai žmonių užmušta, bet judėjimas ne tik nesiliauja, bet dar plečiasi. Negelbėjo ir tuksančių žmonių areštavimas.

Pasimirė Ritchie

BALTIMORE, Md., vas. 24. — Pereitą naktį savo namuose staigiai, veikiausia nuo širdies ligos pasimirė buvęs Maryland gubernatorius Albert C. Ritchie, vienas pirmųjų prohibicijos priešininkų ir žymus demokratų vadas, kuris pastaruoju metu buvo pradėjęs aštriai kovoti prezidentą Rooseveltą ir jo Naująją Dalybą. Jis buvo 59 m. amžiaus.

Nupigino elektrą 16 nuošimčių

CHICAGO. — Illinois prekybos komisija įsakė Northern Utility Co., kuri aptarnauja šiaurvakarinę valstijos dalį, nupiginti elektrą 16 nuoš.

ST. JOHN'S, Newfoundland, vas. 23. — Theresa Byrne, 4 m. liko užmušta ir jos 7 m. brolis liko sužeistas, 1,000 svarų akmeniu nusiritus iš kalnų ir sugriovus tėvų namus.

Ethiopai skelbia atmušę italus

ADDIS ABABA, vas. 24. — Etiopijos valdžia skelbia, kad susirėmė Aksum apygardoje, etiopai užmušė 412 italų, sunaikino 50 bombų stočių ir paėmė 50 tankų, neskaitant paimtų daugelio trokų, kanuolių ir kitokios karo medžiagos.

Italai laukia paėmimo Amba Alaji

RYMAS, vas. 24. — Italai didžiausiu nekantrumu laukia žinios apie paėmimą Amba Alaji. O čia kaip tyčia jokių žinių iš fronto negaunama jau 48 valandas.

Gen. Goering gryšta Berlynan

VARŠAVA, vas. 24. — Gen. Goering, Vokietijos aviacijos ministeris ir Prūsijos premieras, vakar išvažiavo į Berlyną po "medžioklės" Baltboksčio griose. Bet kaip išrodo, ne "medžioklė", ne diplomatija jam nenusisekė.

Jis buvo priimtas daug šalčiau, negu metal atgal, o ir medžioti jam nesisekė.

Pasitraukė iš demokratų

DETROIT, Mich., vas. 24. — Aštriai pasmerkdamas partijos vadovybę, buvęs gubernatorius William A. Comstock, per daugelį metų buvęs demokratų vadas Michigan valstijoje, pasitraukė iš demokratų partijos. Ypač jam nepatiko, kad įvairias valdviets buvo skiriami žmonės visai neatsiklausus atgaleiviškų vadų valstijoje.

PARYŽIUS, vas. 24. — Antiras komunistas pateko į Francijos senatą. Tai Jean Clamamus, kuris tapo išrinktas iš Seine distrikto.

Pasmerktas mirčiai už 12 vaikų nužudymą

SCHWERIN, Vokietijoje, vas. 24. — Vietos teismas 12 kartų pasmerkė mirčiai Adolf Seefeld, 65 m., už nužudymą 12 vaikų.

Pasmerktasis buvo klajojantis laikrodžių taisytojas ir buvo žinomas kaip "Dėdė Tik-tak". Jis klajodavo po visą šalį ir tuos vaikus nužudė per daugelį metų ir įvairiose Vokietijos vietose. Spėjama, kad jis ir daugiau vaikų yra nužudęs. Jis 23 metus yra praleidęs kalėjime.

Tiesioginių įrodymų prieš jį nebuvo. Jis liko nuteistas pasiremiant vien tik tuo, kad jis buvo toje apylinkėje, kada rastas nužudytas vaikas. Nužudytus vaikus daugiausia buvo randama miškuose.

Ypatingiausia tai, kad medikaliai ekspertai nė viename atsitikime neįstengė nustatyti vaiko mirties priežastis.

Už pipirus trys pateko kalėjiman

LONDONAS, vas. 24. — Iki pereitų metų buvęs "pasaulio cino karalius" John Howeson liko nuteistas vieniems metams kalėjiman. Vienų metų kalėjimo susilaukė ir armenas Garabed Birhirgian, o Royal Mail Shipping linijos savininkas lordas Kyslant gavo 9 mėn. kalėjimo.

Jie visi gavo kalėjimą už bandymą nevykusiai pasigrobtį viso pasaulio baltųjų pipirų ir šelako ištekliais. Jų sumanymas neįvyko, jie bankrutavo ir dar atsidūrė kalėjime už prigavytę.

Lordas Kyslant jau ir pirmiau yra kalbėjęs už prigavytę, o Howeson ir dabar yra viršininku kelių cino kompanijų.

9 žmonės žuvo sniego nuslinkime

OURY, Colo., vas. 24. — Mažiausia devyni žmonės liko užmušti ir daugelis sužeisti sniegui iš kalnų visu smarkumu nusiritus ant senos istoriškos Camp Bird kasyklos, 8 m. atstume nuo čia. Kasykloj tuo metu buvo 45 žmonės.

WASHINGTON, vas. 24. — Maj. gen. Johnson Hagood, vad. 8-to korpuso, San Antonio Tex., liko prezidento pašalintas iš vadovybės, su įsakymu grįžti namo ir laukti tolimesnių įsakymų. Jis pasižymėjo tuo, kad viešai išėjo prieš valdžios politiką ir veiklą, ypač prieš valdžios eikvojimą pinigų viešiesiems darbams.

LOS ANGELES, Cal., vas. 24. — Upton Sinclair, autorius garsaus utopiško EPIC plano, pasiskelbė, kad jis kandidatuosias į prezidentus, bet su sąlyga, kad tik pirmo balsavimo balsai būtų atiduoti už jį, o paskiau, kad jo delegatai balsuotų už Rooseveltą.

CHICAGO. — Paviešėjusi Chicago 24 valandas muvių aktorė Mae West sugrįžo į Californiją, nors turėjo važiuoti į New Yorką. Kalbama, kad ji nusigandusi plėšiku. Ir Chicagoje budama ji buvusi po stiprią policijos apsaugą.

Lietuvos Naujienos

Vyriausybės parama Nori uždrausti dražų apie kun. Strazdelį

KAUNAS. — Ministerių Kabinetas sausio 28 d. posėdyje nutarė leisti išduoti nemokamai ir palengvintomis sąlygomis miško medžiagos bažnyčių ir maldos namų statybos ir remonto reikalingam.

1. R. katalikų bažnyčioms ir kryžiams statyti bei remontuoti statybinės miško medžiagos nemokamai ligi 30,000 lt. ir paskolon penkeriems metams be palukanų taksos kaina ligi 30,000 litų.

2. R. katalikų bažnytinėms trobesiams, prieglaudoms statyti ir kapinėms aptverti statybinės miško medžiagos paskolon penkeriems metams be palukanų taksos kaina ligi 10,000 litų.

3. Kitų tikybų maldos namams statyti bei remontuoti ir kitiems jų tikybiniams reikalingam statybinės miško medžiagos snemokamai ligi 2,500 litų ir paskolon penkeriems metams be palukanų taksos kaina ligi 2,500 litų.

Norima steigti javų džiovyklą

KAUNAS. — Atatinkamose įstaigose svarstomas sumanymas pradėti steigti javų džiovyklas. Mat, esą galima pradėti miltų eksportą. Bet nedžiovinant javų miltai eksportui neparengti, ar net visai neįmanomi, nes jie greit pleksta ir genda.

Pirmiausia norima nustatyti steiginių javų džiovyklų tipą, o paskui bus pradėta organizuoti džiovyklų steigimą. Galimas daiktas, kad šis darbas bus varomas per žemės ūkio rūmų, džiovykloms steigti bus duodama medžiaginė parama. Pridėtina, kad išplėtus miltų gamybą padaugėtų sėlenų, kurių pareikalavimas, kainų tvarkytui nustačius kainas, labai didėja, bet iš viso per metus Lietuvoje pagaminama apie 300,000 centn., tuo tarpu, kai sėlenų suvartojimas gali siekti mil. centn.

LONDONAS, vas. 24. — Grafienė von Haugwitz-Reventlaw, buvusi Barbara Hutton, paveldėtoja Woolworth milijonų, šiandien pagimdė sūnų, įpėdinį \$20,000,000 turto.

JACKSONVILLE, Fla., vas. 23. — Keturių iš 32 narių igulos Atlantic Refining laivo Hill pasigenda po ištikusios laivų eksplozijos ir gaisro.

Naujienų Radio Programai

Nepamirškite atsisukti savo priimtuvą kas

ŠEŠTADIENI

kaip 9:30 val. ryto ant WCB. stoties

1080 Kilocycles (5000 Watts Pajėgos).

Šią stotį ant savo radio galite surasti tarp W. J. J. D. ir W. C. F. L. stotelių. Šiuos Naujienų Radio Programus galima girdėti už kelių šimtų mylių nuo Chicago.

Garsinimai mūsų programams yra priimami už prieinamas kainas.



CHICAGOS LIETUVIU DRAUGIJA

YRA PASALPOS LIGOJE, POMIRTINIŲ IR KULTūros DRAUGIJA
VALDYBA:
J. MICKEVIČIUS, prezidentas
K. KAIRIS, vice-prezidentas
V. MANKUS, sekretorius
P. MILLER, finansų sekretorius
J. DEGUTIS, išsininkas
P. GALSIS, trustis
P. MILASAUŠKAS, trustis

DR. MONTVIDAS, Dr. jos Daktaras, K. GUGIS, Dr. jos Advokatas, J. P. VARKALA, Draugijos Auditorius.

Draugijos konkurso ofisas atdaras tris dienas savaitėje—pnedėliais ir ketveriais nuo 9 val. ryto iki 8:30 vakaro, nedėliomis nuo 9 iki 1 val. po piet. Nariai Draugijos reikalauja arba norintys įstoti Chicago Lietuvos Draugijon, malonėkite atvykti į Draugijos ofisą čia pažymėtu laiku. Draugijos konkursas baigsis balandžio 30 d. Gegužės 3 d., tuoj konkursui pasibaigus, įvyks garsusis INICIACIJOS IR LAIMEJIMŲ VAKARAS.
CHICAGOS LIETUVIU DRAUGIJOS OFISAS, 1739 SOUTH HALSTED STREET — Telefonas CANAL 0117

Chicago Lietuvos Draugijos Konkursantų stovis įrašytis naujais nariais, taipgi numatoma kvota kiekvienam konkursantui kiek dar turėtų įrašyti narių iki balandžio 30 d., 1936 m. Kiek kurią savaitę konkursantas įrašys narių, tiek jo kvota sumažės. Neabejoju, kad darbštus konkursantai pasirūpins savo kvotas užpildyti. Draugija bus jiems dėkinga.

Konkursantas:	Įrašė Narių:	Dar turėtų įrašyti Kvota:
Frank Bulaw	145	55
Kazys Steponavičius	138	62
P. Martinkaitis (Senas Petras)	134	66
Vincent B. Ambrose	117	83
Petras Galskis	65	45
Petronėlė Šliužas	34	26
Benediktas Vaitekunas	33	27
Agnes Grakauskienė	31	19
Frank Klika	14	12
Antanas Mikšys	13	17
Antanas L. Skirmontas	13	12
Alex Ambrazevičia	13	13
Magdalena Ratkevičienė	12	13
Louis Antanavičius	10	15
Zigmas S. Mickevič	10	20
Ona Mittskus	8	7
Walter Neffas	6	9
Petras Rozgus	8	7
Kasas Čepulevičius	5	7
Marė Kemešienė	5	20
Antanas Visbaras	5	10
K. G. Urnežis	4	11
Jonas Sinkus	4	8
Ona Vilenė	3	9
Petras Giniotis	4	26
Antanas Lungavičius	2	10
Petras Rasalis	2	5
Juozas A. Jankus	3	9
Stasys Rimkus	1	24
Antanas Marcinkevičius	2	10
Jonas Žurkauskas	1	11
Joseph P. Gerčius	1	9
Ursulė Širmulis	0	25
Draugijos veikėjai įrašė	230	167
Arthur Montvidas	10	kvota užbaigta.

Iš viso jau įrašyta naujų narių 1108. Dar turėtų įrašyti 792.

IŠ KONKURSO OFISO

Nepatogus oras pasimainė, per mėnesį laiko kamavę dideli šalčiai, atsisveikinę paliko vien vandens tvanus. Musų konkursantai taipgi buvo šaltį sukaustyti, darbą jiems trukdė, bet dabar manau, kad spėriau imsis darbo, kad ir praicitis spraga tinkamai užtvirtų. Iki konkurso galo nedang liko laiko, poras mėnesių su biškiu. Laikas subrusti!

Kon. Frank Bulaw dar vis sėkmingai progresuoja, jis nusitaręs kovo mėnesį užbaigti savo kvotą. Kaip tik blogiausio oro laiku musų p. Bulaw padarė savo darbe didžiausią progresą. Jam šalčiai, nė sniegas baimės neįvarė.

Konkursantai ir apskritai visi Draugijos nariai turėtų neužmiršti, kad konkursą baigė turėsim didelių šurumų, tai iniciacijos ir Dovanų Laimėjimo vakarą. Reikia platinti vakaro tikietus, būtų nesmagu, jeigu Ashland Boulevard Auditorium negalėtų mēm užpildyti skaitlinga publika.

Dar pravartu prisiminti, kad šiame vakare eina \$1,500 vertės dovanų laimėjimui. Pontiac automobilis ir kitos stambios dovanos. Tokiam va-

karui tikėtus nėra sunku parduoti. Kviečiam darbuotis tikietų platinime — tikietų platinimui malonėkite reikauti Draugijos ofise.

Daugelis musų konkursantų darbuojasi per daug "slow", tiesa, dalinai galima pateisinti jų neveiklą blogu oru, bet žiūrėsime, kaip jiems darbas seksis, kada gražių orą susilauksite. Nieko daugiau konkurso vedėjas nelaukia iš draugų konkursantų kaip kvotų užpildymo. Prisibijau, kad kai kurie iš musų konkursantų liksis savo darbu užpakalyje, kvotos neužpildys. Butų negarbė pačiam konkursantui, taipgi nesmagu ir kon-kurso vedėjui, kad jo darbuotojų eilėse atsirado miegalų.

Garsinkitės "N-nose"

JOHN P. EWALD
LOANS and INSURANCE
Jeigu reikalauji pinigų ant Pirmo Morgičio, arba apdraudos nuo ugnies, vėjo, etc., atsisauk:
840 West 33rd Street
TELEFONAS: YARDS 2790 arba 2791.
KEISTUČIO SKOLINIMO IR BUDAVOJIMO B-VĖS
RASTINĖJE

Kon. P. Galskis įrašė:

P-nia Paulina Savickienė, 1730 So. Union Ave., tai p. J. Savicko žmona. Jie laiko gražiai įrengtą taverno biznį čia pažymėtu adresu. P-nia Savickienė yra svetinga, sumani biznyje. P-nas Julius Savickas įsirašė Chicago Lietuvos Draugijon vieną savaitę pirmeliau negu p-nia Savickienė, dabar abu pp. Savickai bus nariai Chicago Lietuvos Draugijos. Draugijos nariai, norėdami prie progos pasilinksinti, nepamirš, kad pp. Savickai yra bendros organizacijos nariai, taipgi šioje užėjoje vieta yra erdvi, atskirų kambariukų privačiam pasikalbėjimui bei linksmaus laiko praleidimui.

P-nia Anna Garbaliuskienė, bridgeportietė, rimta, gero būdo moteriškė. Dabar buš narė Chicago Lietuvos Draugijos.

Kon. K. G. Urnežis įrašė:

P-nia Apalokijū Markanienė, brightonparkietė, geras namų šeimininkė, supratlyva moteris, pertat ir į Chicago Lietuvos Draugiją įsirašė. Kreditas musų kon. Urnežiui už šios p-nios įrašymą Draugijon.

Kon. Petras Rozgus įrašė:

Pp. Kazimieras ir Barbora Bogučanskai, 5752 So. Racine Ave. Juos Draugijon įrašė kn. Petras Rozgus. P-nai Gogučanskai yra draugiški žmonės, rimti, seka eiga lietuvių kultūrinio gyvenimo.

Kon. Z. S. Mickevičia įrašė:

P-nia Mary Matkevičienė, 6915 So. Western Ave. P-nai Matkevičiai laiko gražiai įrengtą taverno biznį. Pats p. Matkevičius seneliau įsirašė Draugijon, na o dabar ir jo geroji pusė jau čia. Musų nauji nariai pp. Matkevičiai yra draugiški žmonės, malonus patarnavimas biznyje. Gerai padarė kon. Z. S. Mickevičia, kad šios gerų žmones Draugijon įrašė.

Pasidarbavo

P-nia A. Buivdienė iš Cicero, sena Draugijos narė, įrašė Chicago Lietuvos Draugijon

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAPAS
EUDEIKIS
IR TEVAS
REPUBLIC 8340

p-lę Sophie Agnes Jurkus, taipgi cicerietė. P-nia Buivdienė už savo gražų darbą gaus tikietą į Draugijos iniciacijos ir Dovanų Laimėjimų vakarą. P-nia Buivdienė sako, kad ji iki konkurso pasibaigos dar bent pusę tuzino naujų narių įrašysianti. Gerai, pasistengk, kad galėtum gauti tikietų visą pusztuzint, tad Jusų visai šeimynai nereikės pirkti tikietų į minėtą vakarą.

Kon. Frank Bulaw įrašė:

P-nų Schultsų šeimyna Smagu pažymėti, kad pp. Schultsų visa šeimyna įsirašė Chicago Lietuvos Draugijon. Iš trijų narių susideda visa pp. Schultsų inteligentiška šeimyna — Leo Schults, p-nia Elzbieta Schults ir p-lę Eleanorą Schults, p-nų Schultsų duklė. P-nai Schultsai gyvena 7201 So. Constance Ave., gražioje apylinkėje. P-nai Schultsai yra nuolatiniai musų pažangių organizacijų vakarų lankytojai, kultūrinio darbo nuosirdus rėmėjai.

P-lę Eleanorą Schults, gabi jaunpolė, lanko aukštesnė mokyklą, baigusi tuoj stos universitetan, kad pasiektų gilesnį išsilavinimą meno srityje. Tulas laikas atgal p-lę Eleanorą Schults dalyvavo "Naujienu" gražuolių konteste, yra narė Pirmyn choro, Gerą darbą atliko p. Bulaw įrašydamas Draugijon pp. Schultsų šeimyną.

P-nia Josephine Adrijonas, 1735 So. Halsted St. Pats p. Adrijonas seneliau Draugijon įsirašė, na o dabar ir p-nia Adrijonienė čia. P-nai Adrijonai turi krautuvę, čia galima rasti platų pasirinkimą — skrybėlių, marškinų ir kitų papuošalų prie apsiorengimo. P-nų Adrijonų krautuvės pirmos durys prie "Naujienu". Yra geri šios apfelinkės kaimynai, pažymėtu prekių reikalais, ypačiai. Draugijos nariams verta atsilankyti.

P-nia Anelė Balakas, 1432 So. 50th Ct., Cicero, Ill. P-nia Balakas, tai muzikanto p. Balako žmona, kuris jau senai yra narių Draugijos. P-nia Balakienė yra gera namų šeimininkė, malonaus būdo moteriškė.

P-nia Anne Stevens ir Michael E. Stevens, 6400 South Maryland Ave., P-nai Stevens dar visai jauni žmonės. P-nia

Anne Stevens yra duklė pp. Rakausky, nepaprastai inteligentiška, malonaus būdo moteris. P-nas M. E. Stevens, jaunimas vyras, eina policisto pareigas.

P-nai Simons ir Anna Rakauskai, 6400 So. Maryland Ave. P-nas Rakauskas iš amato yra geras dzenitorius, o p-nia Rakauskienė gera namų šeimininkė. Nuopelnas musų konkurso p. Bulaw, kad jis įrašė Draugijon visą pp. Rakauskų šeimyną. P-nai Rakauskai, kaip ir p-nai Stevens, visi yra pūkų žmonės, plius nariai Chicago Lietuvos Draugijos.

Kon. Jonas Sinkus įrašė:

Jurgis Bučinskas, 619 West 37th St. Musų naujas narys p. Bučinskas yra bučeris, geras "fine" žmogus. Gerai, kad jį p. J. Sinkus įrašė Chicago Lietuvos Draugijon. Butų gerai, kad musų kon. J. Sinkus mažiau tinginlautų, o daugiau darbuotųsi gerų naujų narių įrašyme.

Kon. V. B. Ambrose įrašė:

P-nia Domielė Grybas, žmona plačiai žinomo biznieiaus, kuris laiko Roadhouse prie Lietuvių Tautišky kapinių, o dabar turi taverną 3318 So. Halsted St., Bridgeporte. Pats p. Grybas įsirašė Draugijon pradžioje konkurso.

P-nia Helen Nokšas, graži pavyzdinga moteris bridge-

ŠIOS SAVAITES Extra Bargenai

LOUNGING CHAIR
\$16.95
Prie kiekvienos kėdės bridge lempa dovanų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 West
Roosevelt Road
Tel. Seeley 8760

Laidotuvių Direktorai

Nariai Chicago, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos.

PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ.
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse.

J. F. EUDEIKIS
4605-07 S. Hermitage Avenue Phones Yards 1741-1742

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 West 23rd Place Phones Canal 2515—Cicero 5927

S. C. LACHAVICZ
42-44 East 108th St. Tel. Pullman 1270 arba Canal 2515

J. LIULEVICIUS
4092 Archer Avenue Phone Lafayette 3572

S. P. MAZEIKA
8319 Lituanica Avenue Phone Yards 1138

A. MASALSKIS
3307 Lituanica Avenue Phone Boulevard 4139

A. PETKUS
1410 South 49th Court Cicero Phone Cicero 2109

J. F. RADZIUS
668 West 18th Street Phone Canal 6174

S. M. SKUDAS
713 West 18th Street Phone Monroe 8377

I. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phones Boulevard 5203-8413

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
YARDS 1741—1742
J. F. EUDEIKIS

portietė, Amerikon atvykusi po didžiojo karo. Gyvena pavyzdinai nuosavame name.

Kon. Senas Petras įrašė:

P-nia Petronėlė Javra, 10851 So. Michigan Ave., atvykusi Amerikon iš Lietuvos po pasaulinio karo. Jauna, graži, inteligentiška našliukė, laiko bendrai taverną su p. Mikeliu, Vieta gražiai įrengta, smagi užėiga.

P-nia Josephine Sabon, bridgeportietė, gero būdo moteris, gražiai užlaiko namus, auklėja pavyzdinai šeimyną. Gerai, kad p-nia Sabon įsirašė

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St. Kamb. 1431-1434—Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30.
Tel. Boulevard 1310.
Ketvirtadienis ir Sekmdienais—pagal sutarties.

JOHN B. BORDEN

LIETUVIŲ ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5.
Vakarais: Pnedėlio, Seredos ir Pėntvėlios 6 iki 9.
Telefonas Canal 1175.
Namai: 6459 S. Rockwell Street
Telefonas Republic 9600.

Telephone: Boulevard 2800

JOSEPH J. GRISH

Lietuvių Advokatas
4631 SOUTH ASHLAND AVENUE
Res. 6515 So. Rockwell St.
Telephone: Republic 9723

Kl. Jurgelionis

ADVOKATAS
Veda bylas visuose teismuose
Bridgeporto ofisas
3421 S. Halsted St. Tel. Yards 2534
Ofiso val. vakarais nuo 6 iki 9 val.
Miesto ofisas
10 No. Clark St. 11 floras
Tel. Dearborn 3984
Rezidencija
3407 Lowe Ave. Tel. Yards 2510

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS
111 W. Washington St.
Room 737
Val. 9 rytu iki 5 val. vakare.
Ofiso Tel. Central 4490
Gyv. vieta: 6733 Crandon Ave.
namu Tel.: — Hyde Park 3395

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Optometrical Akis Specialistas.
Patengvins akis itempima, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karsti, atitaiso trumparegystę ir tolgaregystę. Prirenžia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, nerodančiais mažiausius klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivios akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12.

Daugely atsitikimu akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 South Ashland Av.
Phone Boulevard 7589

DR. G. SERNER

LIETUVIS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena.

LIETUVIAI

Gydytojai ir Dentistai
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai.

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.
2400 West Madison Street
Val. 1 iki 3 po pietu, 6 iki 8 vak.
Tel. Seeley 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2843

Dr. Bertash

756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.

Chicago Lietuvių Draugijon.
P-nia Maria Jurchas, gyvena Clearing, rimto būdo moteris, gera virėja, dirba pas pp. Ciesnus, prie Central ir 65th St. Musų nauja narė Marta yra tikrai "good cook."

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

A.L. Davidonis, M.D.

4910 S. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryto
nuo 6 iki 8 valandai vakare.
Apat šventadienio ir ketvirtadienio

Dr. V. A. Simkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 val.
Nedėliomis nuo 10 iki 12
3343 South Halsted St.
Tel. Boulevard 1401

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7668

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3395

Dr. Susanna Slakis

Moterių ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos 1—4 po pietu, 7—8 v. vak.
išskyrus seredomis ir subatomis.

Dr. C. Z. Vezelis

Dentistas
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 4 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

Dr. Strikolis

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlioj pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Telefonas Virginia 0036
Ofiso valandos nuo 2—4 ir nuo 6—8 v. vak. Nedėlioj pagal sutartį

Kiti Lietuviai Daktarai.

Ofiso valandos:
Kasdien nuo 1-4 p. ir 7-9 v. v.
Tel.: Hemlock 5524, diena ir nakti.

Dr. Constance A.O'Britis

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
Ofisas ir Rezidencija
2408 W. 63rd St.
Res.
6000 So. Campbell Ave.

Tel. Boulevard 5914 Diena ir Nakti
Ofiso valandos: nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8:30 v. Nedėl. nuo 10 iki 12 a.m.

Dr. S. Naikelis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir Rezidencija
3335 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

KITATAUČIAI

Dr. Herzman

IŠ RUSIJOS
Gerali lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas Ugnas, vyru, moterių ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrus prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietu ir nuo 6 iki 7:30 val. vakaro.
Tel. Canal 3110
Rezidencijos telefonai:
Hyde Park 6755 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietu ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai diena.
Phone MIDWAY 2880.

Telefonas Yards 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 8 po pietu
7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 2404

Ofiso Tel. Dorchester 5194
Rez. Tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Moterišky, Vyrišky, Vaikų ir visu
chronišky ligų.
Ofisas 6850 Stoney Island Ave.
Valandos: 2-4, 7-9 val. vak. Nedėl.
Išomis ir šventadieniais 10—12
diena.

ŠIS TAS IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO PRAEITIES

(Klaipėdos krašto atvadavimo 13 metų sukaktuvėms)

Sausio 15 d. suėjo 13 metų, kai Klaipėdos kraštas atvaduo-tas iš ilgų amžių vokiečių ver-gijos ir gražintas Lietuvai. Šia proga čia patiekiami kai kurių žinių iš Klaipėdos krašto pra-eities.

Minėdami Klaipėdos krašto reikalus, dažnai sakome, kad tai yra Mažoji Lietuva. Tas kai kam duoda progs suprasti, kad tik Klaipėdos kraštas sudaro Mažąją Lietuvą. Tačiau iš tie-sų Mažąją Lietuvą sudaro dar ir tos žemės, kurių dalį šian-dien vadiname Rytų Prūsija. Ten irgi gyvena gerokas skai-čius lietuvių.

Klaipėdos kraštą sudaro 2808 kvadratiniai kilometrai žemės plotą su gražiomis Neringos kopomis. Šiandien labai sunku pasakyti, kas buvo pirmieji Klaipėdos krašto gyventojai. Is-torinės iškaskenos rodo, kad Klaipėdos krašte žmogus pradė-jo gyventi apie 1000 metų prieš Kristų. Pirmieji gyventojai bu-ve aiškių giminės. Mes, lietu-viai, esame taip pat aiškių kil-mės. Todėl darosi aišku, kad čia gyventa lietuvių giminės kuršių, tik jokių būdu ne ger-manų. Klaipėdos krašto praeitis visiškai aiškėja nuo 1252 me-tų, kai į Klaipėdą atsikėlęs kar-dininkų ordinas pasistatė pilį, kurios pagelba galėjo tvirtiau laikytis prieš žemaičius ir neva krikščindams terlioti Lietuvą. 1323 metais Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas paėmė Klaipėdą ir pilį suvedino. Nuo tada Klaipėdoje išnyko kardi-ninkų ordinas, o jo vietą užėmė aršūs Lietuvos priešai kryžuo-čiai. Narsūs žemaičiai nenusi-leido ir kryžuočiams. Klaipėda nuolatos buvo deginama ir per kovas ėjo iš vieno rankų į ki-tas. Kryžuočiai įsitvirtino Ra-gainės ir Ventės pilyse, bet 1410 metais ties istoriniu Zal-giriu Vytautas Didysis jiems davė lemiamą smugį.

Po šių smarkių įvykių ligi 1600 metų pradžios Klaipėdos kraštas gyveno ramiai. Tik vė-liau, kai Prūsijos kunigaikštis Albrechtas sumanė atstatyti buvusią kryžuočių ordino gar-bę, į Klaipėdos kraštą jis įdėjo didesnes sumas, norėdamas jį pa-versti vokiška žeme. 1629-1635 metais Klaipėda buvo atitekus laikinai į švedų rankas. Ir vė-lesniais laikais švedai dažnai pasirodydavo ties Klaipėdos miesto sienomis.

1678 metais Klaipėdą ištiko didelis gaisras, kuris sunaikino visą miestą. Tik pilis išliko sveika, kurioje susimetę gyven-tojai atsispyrė nuo švedų pa-kartotinio puolimo. 1708-1710 metais Klaipėdos kraštą aplan-kė baisioji rykštė — badas, ma-ras ir dideli šalčiai. Per tuos dvejus metus išmirė lietuviai, čia žmonių. Į jų vietas atplūdo daug įvairių kolonistų, o 1732 metais tūkstantčiai kolonistų į čia atsikėlė iš Vokietijos glu-mos. Tik nuo šio laiko Klaipė-dos krašte atsirado gerokas skaičius vokiečių, kurie palaikomi Prūsijos valdžios čia ėmė vokieinti ir senuosius krašto gyventojus lietuvius.

1757-1763 metais rusų ka-riumenė plėšė ir naikino Klai-pėdos kraštą. Bet po šių sun-kumų apie pusantro šimtmečio Klaipėdos kraštas galėjo vėl laisviau gyventi. Tačiau vis šia-s laikotarpis tenykščiams lie-tuviams buvo labai skaudus, nes vokiečiai iš jų stengėsi iš-plėsti lietuvišką dvysią. Gi po 1875 metų toji nutautinimo banga dar labiau sustiprėjo. Lietuvių kalba buvo pašalinta iš mokyklų, bažnyčių ir kitų viešų vietų.

Atėjo didysis karas. Vokie-čiai jau 1914 metų rudenį Klai-pėdos krašto pietinę dalį užleido rusams, o 1915 m. pradžio-je rusai užėmė ir visą kraštą. Pasibaigus didžiajam karui, Klaipėdos likimas pateko to ka-ro laimėtojų, santarvės valsty-bių, žinon. Klaipėdos reikalus tvarkyti pradėjo prancūzai. Ta-čiau lietuviai, po ilgų amžių priespaudos, pajutę besiantinan-čią laisvę, 1923 m. sausio 15 d. sukilo ir nusikratė svetimųjų jungo. Po ilgesnių derybų, 1924 m. gegužės 8 d. Lietuva su An-glija, Prancūzija, Italija ir Ja-ponija pasirašė Klaipėdos krašto konvenciją, pagal kurią Klaipėdos kraštas gavo autono-miją ir buvo ir juridiskai pri-skirtas prie Lietuvos. —Tsb.

Skandalingas Klai-pėdos krašto direk-torijos elgesys su lietuviais

Prieš metus Klaipėdos krašto lietuvių visame krašto gyveni-mo buvo jau beužimą sau pri-derančią vietą. Jie ėmė atkovoti anksčiau vokietininkų užgin-tas lietuviškumo teises. Tai bu-vo J. Bruvelaičio vadovaujamos direktorijos laikais. Ši direkto-rija, nors kraštą valdė ir be seimelio, tačiau žiūrėjo abiejų krašto tautybių — lietuvių ir vokiečių lygybės. Ji nė vienai nė kitai gyventojų daliai neda-rė išimčių.

Toki J. Bruvelaičio direkto-rijos darbai, savaime aišku, ne-patiko Vokietijai. Jos visas pro-pagandas aparatas rėkte rėkė, esą Klaipėdos krašte smaugia-mas vokiškumas ir persekioja-mi vokiečiai. Šie šmeižtai prieš Lietuvą buvo paleisti po visą pasaulį. Bet to dar maža. Vo-kietijos spauda ir radio ragina Klaipėdos vokietininkus nenu-siminti, nes, esą, netrukus at-eisianti keršto valanda. Įvairių vokiečių provincijų spaudžiami, Klaipėdos krašto gyventojai praeitą rudenį išsirikto naują seimelį, kuriame, kaip jau žino-ma, didelę daugumą turi vokie-tininkai. Lapkričio pradžioje buvo sudaryta dabartinė A. Baldžiaus vadovaujama direkto-rija.

Vokietininkams to tik ir rei-kėjo. Jie tuojau pakėlė galvas, o Vokietija laukė tos pranašau-tos "keršto valandos". Bald-žiaus direktorija, neabejotinai gavusi nacių valdžios įsakymą, pirmiausia ėmė iš vietų mėtyti lietuvių valdininkus. Jau pir-momis Baldžiaus direktorijos valdymo dienomis iš pareigų buvo atleisti visi trys Klaipėdos krašto apskrinių viršininkai. Jie visi buvo to krašto lietu-viai, savo užimamai vietai tin-kamai pasirūšę ir atatiną iš-tatymų reikalavimams. Naujais apskrinių viršininkais buvo pa-skirti vokietininkai, o vokie-tieji lietuviškai. Netrukus iš-pareigų buvo atleisti ir lietuvi-ai vokiečių viršaičiai. Į jų vietas buvo paskirti taip pat vokie-tininkai, anksčiau net dalyvavę priešvalstybinėse partijose.

Nėva pasidrasinus savo pir-maisiais "žygdarbiais", dabar-tinė Klaipėdos krašto direkto-rija tuojau ėmė atleidinėti ir ki-tus lietuvių valdininkus. Lig-šiol iš viso jau atleista arti 100 lietuvių valdininkų. Baldžiaus direktorija eina dar toliau. Ji paskelbė galiojančiu 1934 metų direktorijos nutarimą mokyklų reikalais. Tas nutarimas duoda teisę mokytojams savivaliaiuti su lietuvių kalbos dėstyimu mo-kyklose. O kadangi Baldžiaus vi-sų mokyklų mokytojai nori pa-skirti vokietininkus, tai galima

"SPARDYMOŠI DUELIS"



WASHINGTON. — Kalbėdamas atstovų bute, New Yorko demokratas John O'Connor, kairėj, pareiškė, kad jis nuspirsiaš Detroito radio kunigą Coughlin nuo kapitoliaus laiptų iki Bal-tojo Namo. Coughlin tai išgirdęs, O'Connor pranešė, kad at-vyksiaš Washingtonan vasario 26 d., patirti ar jisai savo grą-sinimą išpildys. Kilus protestams, O'Connor viešai kunigo atsi-prašė.

spėti, kad netrukus lietuvių ka-lba bus išguita beveik iš visų Klaipėdos krašto mokyklų.

1934 metais J. Bruvelaičio direktorija, paimdama krašto valdymą, tuojau pradėjo taup-ti naujas gyvenimo formas. Revoliucijos šukiai davė gali-mybės ir Lietuvos veikėjams iš-kelti ir lietuviškos mokyklos klausimą. Viešų lietuviškų mo-kyklų tada nebuvo. Lietuvių kalba, kaip atskiras mokslo da-lykas, buvo leidžiama dėstyti tik Suvalkių kaimų mokyklo-se. Gi didesnėje Lietuvos daly-je veikė tik slaptos lietuviškos mokyklos. Tik revoliucija at-nešė viltį, kad visoje Lietuvoje bus iškovota laisva lietuviška mokykla.

1905 metų vasarą Mariamp-lėje įvyko slapta lietuvių mo-kytojų būrelio susirinkimas. Tame susirinkime buvo nutar-ta artimiausiu laiku Vilniuje susaukti visų lietuvių mokyto-jų suvažiavimą savo organiza-cijai įkurti. Tų pačių metų rudenį Vilniuje šis suvažiavi-mas buvo susauktas ir įsteig-tas taip vadinamasis "Lietuvių mokytojų susivienijimas". Ši pirmoji Lietuvos mokytojų or-ganizacija buvo ne tiek peda-goginė, kiek politinė organiza-cija. Į ją stodavo ne tik moky-tojai, bet ir kitų užsiėmimų in-teligentai, kuriems rūpėjo lie-tuvių tautos politikos ir kultu-ro reikalai.

Lietuvių mokytojų susivieni-jimo tikslai buvo labai dideli. Kad 1905 metų revoliucija viso-je anų laikų Rusijoje pradėjo kurti naujas gyvenimo formas. Revoliucijos šukiai davė gali-mybės ir Lietuvos veikėjams iš-kelti ir lietuviškos mokyklos klausimą. Viešų lietuviškų mo-kyklų tada nebuvo. Lietuvių kalba, kaip atskiras mokslo da-lykas, buvo leidžiama dėstyti tik Suvalkių kaimų mokyklo-se. Gi didesnėje Lietuvos daly-je veikė tik slaptos lietuviškos mokyklos. Tik revoliucija at-nešė viltį, kad visoje Lietuvoje bus iškovota laisva lietuviška mokykla.

1905 metų vasarą Mariamp-lėje įvyko slapta lietuvių mo-kytojų būrelio susirinkimas. Tame susirinkime buvo nutar-ta artimiausiu laiku Vilniuje susaukti visų lietuvių mokyto-jų suvažiavimą savo organiza-cijai įkurti. Tų pačių metų rudenį Vilniuje šis suvažiavi-mas buvo susauktas ir įsteig-tas taip vadinamasis "Lietuvių mokytojų susivienijimas". Ši pirmoji Lietuvos mokytojų or-ganizacija buvo ne tiek peda-goginė, kiek politinė organiza-cija. Į ją stodavo ne tik moky-tojai, bet ir kitų užsiėmimų in-teligentai, kuriems rūpėjo lie-tuvių tautos politikos ir kultu-ro reikalai.

Lietuvių mokytojų susivieni-jimo tikslai buvo labai dideli.

Nuoširdžiai
Rekomenduojamas
Vaistas dėl Vidurių

Chicago, Ill. — "Kuomet tik vidi-riai nevelkia ar nemala imu Triner's Bitter Vyną ir nuosirdžiai rekomendu-uoju visiems." — Mrs. Susan Pavlus.

Nėva pasidrasinus savo pir-maisiais "žygdarbiais", dabar-tinė Klaipėdos krašto direkto-rija tuojau ėmė atleidinėti ir ki-tus lietuvių valdininkus. Lig-šiol iš viso jau atleista arti 100 lietuvių valdininkų. Baldžiaus direktorija eina dar toliau. Ji paskelbė galiojančiu 1934 metų direktorijos nutarimą mokyklų reikalais. Tas nutarimas duoda teisę mokytojams savivaliaiuti su lietuvių kalbos dėstyimu mo-kyklose. O kadangi Baldžiaus vi-sų mokyklų mokytojai nori pa-skirti vokietininkus, tai galima

Susivienijimas siekė Lietuvos švietimo pagrindinio pertvarkymo, atidarančį ir sutautinant Vilniaus universitetą, Lietuvoje įvedant visuotinę pradžios mokyklą, mokyklų priežiūrą pa-vodant visuomenės mokslo įs-taigoms, valstybių savivaldybėms ir mokytojams. Siekdamas vi-sos Lietuvos politinės laisvės, susivienijimas reikalavo niekin-ti valdžios švietimo politiką, protestuoti prieš rusų valdžios darbus, visomis kitomis prie-monėmis siekti Lietuvos laisvės.

Tais pačiais metais, tuojau po Didžiojo Vilniaus seimo, įvy-kė antras mokytojų susivieni-jimo suvažiavimas, kuris prie-mė dar smarkesnius nutarimus. Revoliucinis bruzdėjimas jau siautė visoje Lietuvoje.

Žmonės vietose organizavo savivaldybes, vijo iš mokyklų rusus mokytojus ir reikalavo lietuvių mokytojų. Kadangi li-gi to laiko lietuviams mokyto-jams savame krašte buvo drau-džiama mokytojai, tai daugū-ma jų mokytojavo Lenkijoje arba Rusijoje. Antrasis susi-vienijimo suvažiavimas dėl to priėmė nutarimą, kuriuo sve-timuose kraštuose esantieji lie-tuviai mokytojai buvo ragina-mi grįžti Lietuvon ir čia dirbti.

Atsisaikime į mokytojus sako-ma, kad Vilniaus general-gu-bernatorius, išgąsdintas revo-lucijos, sutikęs leisti lietu-viams mokytojams mokytojai Lietuvijoje ir į visas Lietuvos mokyklas dėstomąją kalbą įves-ti lietuvių kalbą. Šis atsisaiki-mas parašytas gana jautriais žodžiais ir baigiasi tokiu karštu posakiu: "Kiekvienas draugas, kuriam dar neužsnuodo supratimas užtrauktas prieš tėvus, mokinius juos už paskutinius ar gal skolingus pinigus, doris-kas skolas; neužsnuodo supratimas pareigų prieš tautą, tik-

"NAUJIENOS"
PASIVERTIA PINIGUS
Į LIETUVĄ
Litas arba Doleriais.
Persuntimas nebrangus.
1739 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

**INCOME TAX
BLANKS**
galite išpildyti
NAUJIENOSE
1739 S. Halsted St.

Rašomos Mašinėlės
VISOKIOS IŠDIRBYSTĖS
\$15 ir virš.
PERKAM
PARDUODAM
PARENUOJAM
PATAISOM
RIBBON'AI 39c
25 metal patvirtimo
WAGNER
TYPEWRITER EXCHANGE
3970 Archer Ave.
Tel. Lafayette 3534
Al. Daras, lietuvis pardavėjas
Atidara antr., ketv. ir šet. v. iki 9 v.

**Užsiprenumeruokit
"GIMTAJĄ KRAŠTĄ"**
Kas gerbia senovę, nori pa-dėti savo tautos butoveli bei praeičiai iširti ir savo tėvyne geriau pažinti, tegul užsiprenumeruoja
"GIMTAJĄ KRAŠTĄ"
kraštotyros iliustruotą žur-nalą, pašvęstą Lietuvos et-nografijai, archeologijai ir turizmui.
Eina bertainiais antri me-tai. 64 pusl. Prenumerata Lietuvoj 5 litai. Užsieny 10 litų.
Redaktorius P. Bugailiš-kis. Adresas:
AUSROS MUZIEJUS
ŠIAULIAI, LIETUVA.

mės, pripažins mūsų nutari-mus teisingais ir pasiskubins į Lietuvą, kuriai tik šiandien te-pradeda aušti laisvės aušra."

Dar jautresniu atsisaikimu suvažiavimas kreipėsi į visus Lietuvos valstiečius, raginda-mas juos reikalauti lietuviškų mokyklų, vyti rusus mokyto-jus ir neleisti vaikų į rusiškas mokyklas.

Po šio suvažiavimo visoje Lietuvoje kilo banga prieš ru-sų mokyklas ir jų mokytojus. Daugelis rusų mokytojų, išsi-gandę, iš Lietuvos skubiai iš-bėgo. Šis sąjudis davė gerų vai-sių. Rusų valdžia leido lietu-viams mokytojams mokytojai-ti Lietuvoje ir į mokyklas įve-dė lietuvių kalbą.

Numalšinus 1905 metų revo-luciją ir prasidėjus žiauriems persekiojimams, lietuvių moky-tojų susivienijimo veikėjai tu-rėjo veikti slapta. Tačiau svar-biausi tikslai jau buvo pasiekti — Lietuvoje jau buvo pakreipta nauja, tautai naudinga vaga. Tokiame varge ir persekioji-muose gimusi lietuviška mo-kykla dar prieškariniais laikais suvaidino svarbų vaidmenį Lie-tuvos nepriklausomybės atgavi-me. —Tsb.

Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALU nes jie žino, kad tas alus yra padarytas iš geriausios rūšies produkto.

Urho. (Wholesale) kainomis pri-stato į alines ir kitas įstaigas. Vi-suomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patar-navimą.

3225 So. Lituanica Avenue L. M. NORKUS
Biznio Telefonas BOULEVARD 7179 Res. YARDS 2084

**SHORT TIME
COMBINATION
OFFER**
HOOPER
Specials

Dulkių valytojas, kurs iš-valo dulkes iš visur. Sutaupo laiką ir sveikatą ir pa-daro namus sveikais gy-venti.
Skalbiamos mašinos po
\$39.50
Prosinimo mašinos po
\$39.50
Gasiniai pečiai po
\$24.50
Gražus Parlor Setai po
\$49.50
Lengvas išmokėjimo planas iki 2 ir 3 metų.

Elektrikinis - šaldytuvas-le-daunė turi rasti kiekvieno-je šeimynoje. Sutaupo ant maisto. Maistas ne genda
Dabar elektrikinės ledaunės parsiduoda daug pigiau.
Šeimynos dydžio už
\$89.00
Westinghouse už
\$109.50
CROSLEY
\$99.50
Didžiausias Pasirinkimas
Chicagoje:
General Electric,
Kelvinator,
Copeland
ir kitų.

J. F. Budrik, Inc.
3417 S. HALSTED STREET
Tel. Boulevard 4705
Nepamirškite Programų Nedėliomis WCFL nuo 5 iki 6 val. po piet, kuris yra duodamas BUDRIKO KRAUTUVĖS.



GREIČIAUSIAI ŽINO-MAS SKAUSMO PRAŠALINIMAS...

Pastebėkit Raudoną Kryžį ant Plasterio kada pirksit

**Johnson's
RED CROSS
PLASTER**

Padarytos Johnson & Johnson, didžiausiu pasauly išdirbinėtojų chirurgiškų dalygų Parduodamos Visose Valstyvėse

**ECONOMICAL
EFFICIENT**
Use only one level tea-spoonful to a cup of sifted flour for most recipes.
**KC BAKING
POWDER**
Same price today as 45 years ago
25 ounces for 25¢
Manufactured by baking powder specialists who make nothing but baking powder—under supervision of expert chemists of national reputation.
MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

ŠIS TAS IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO PRAEITIS

(Klaipėdos krašto atvadavimo 13 metų sukaktuvėms)

Sausio 15 d. suėjo 13 metų, kai Klaipėdos kraštas atvadavimas iš ilgų amžių vokiečių vergijos ir grąžintas Lietuvai. Šia proga čia patiekiami kai kurių žinių iš Klaipėdos krašto praeities.

Minėdami Klaipėdos krašto reikalus, dažnai sakome, kad tai yra Mažoji Lietuva. Tas kam duoda progos suprasti, kad tik Klaipėdos kraštas sudaro Mažąją Lietuvą. Tačiau iš tiesų Mažąją Lietuvą sudaro dar ir tos žemės, kurių dalį šiandien vadiname Rytų Prūsija. Ten irgi gyvena gerokas skaičius lietuvių.

Klaipėdos kraštą sudaro 2808 kvadratiniai kilometrai žemės plotą su gražiomis Nėringos kopomis. Šiandien labai sunku pasakyti, kas buvo pirmieji Klaipėdos krašto gyventojai. Istorinės iškaskenos rodo, kad Klaipėdos krašte žmogus pradėjo gyventi apie 1000 metų prieš Kristų. Pirmieji gyventojai buvo aiščių giminės. Mes, lietuviai, esame taip pat aiščių kilmės. Todėl darosi aišku, kad čia gyventa lietuvių giminės kuršių, tik jokių būdu ne germanų. Klaipėdos krašto praeitis visiškai aiškėja nuo 1252 metų, kai į Klaipėdą atsikėlęs kardininkų ordinas pasistatė pilį, kurios pagalba galėjo tvirtai laikytis prieš žemaičius ir neva krikščindams teruoti Lietuvą.

1323 metais Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas paėmė Klaipėdą ir pilį sudėgino. Nuo tada Klaipėdoje išnyko kardininkų ordinas, o jo vietą užėmė aršūs Lietuvos priešai kryžiuočiai. Narsūs žemaičiai nenusileido ir kryžiuočiams. Klaipėda nuolat buvo deginama ir per kovas ėjo iš vieno rankų į kitas. Kryžiuočiai įsistiprino Ragainės ir Ventės pilyse, bet 1410 metais ties istoriniu Žalgirio Vytautas Didysis jiems davė lemiamą smugį.

Po šių smarkių įvykių ligi 1600 metų pradžios Klaipėdos kraštas gyveno ramiai. Tik vėliau, kai Prūsijos kunigaikštis Albrechtas sumanė atstatyti buvusią kryžiuočių ordino garbę, į Klaipėdos kraštą jis įdėjo dideles sumas, norėdamas jį paversti vokiška žeme. 1629-1635 metais Klaipėda buvo atitekus laikinai į švedų rankas. Ir vėlesniais laikais švedai dažnai pasirodydavo ties Klaipėdos miesto sienomis.

1678 metais Klaipėdą ištiko didelis gaisras, kuris sunaikino visą miestą. Tik pilis išliko sveika, kurioje susimetę gyventojai atsipyrė nuo švedų pakartotinio puolimo. 1708-1710 metais Klaipėdos kraštą applančė baisioji rykštė — badas, maras ir dideli šalčiai. Per tuos dvejus metus išmirė tūkstančiai žmonių. Į jų vietas atplūdo daug įvairių kolonistų, o 1732 metais tūkstančiai kolonistų į čia atsikėlė iš Vokietijos gilumos. Tik nuo šio laiko Klaipėdos krašte atsirado gerokas skaičius vokiečių, kurie palaikomi Prūsijos valdžios čia ėmė vokiečiai ir seniausios krašto gyventojos lietuvius.

1757-1763 metais rusų kariuomenė plėšė ir naikino Klaipėdos kraštą. Bet po šių sunkumų apie pusantro šimtmečio Klaipėdos kraštas galėjo vėl laisviai gyventi. Tačiau šis visas laikotarpis tenyščiams lietuviams buvo labai skaudus, nes vokiečiai iš jų stengėsi išplėsti lietuvišką dvasią. Gi po 1875 metų toji nutautinimo banga dar labiau sustiprėjo. Lietuvių kalba buvo pašalinta iš mokyklų, bažnyčių ir kitų viešų vietų.

Atėjo didysis karas. Vokiečiai jau 1914 metų rudenį Klaipėdos krašto pietinę dalį užėmė rusai užėmė ir visą kraštą. Pasibaigus didžiajam karui, Klaipėdos likimas pateko to karo laimėtojų, santarvės valstybių, žinion. Klaipėdos reikalus tvarkyti pradėjo prancūzai. Tačiau lietuviai, po ilgų amžių sprespaudos, pajutę besiraitančią laisvę, 1923 m. sausio 15 d. sukilo ir nusikratė svetimųjų jungo. Po ilgėsiųjų derybų, 1924 m. gegužės 8 d. Lietuva su Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija pasirašė Klaipėdos krašto konvenciją, pagal kurią Klaipėdos kraštas gavo autonomiją ir buvo ir juridškai priskirtas prie Lietuvos. —Tsb.

Skandalingas Klaipėdos krašto direktorijos elgesys su lietuviais

Prieš metus Klaipėdos krašto lietuviai visame krašto gyvenime buvo jau beužima sau priderančią vietą. Jie ėmė atkovoti anksčiau vokiečių užgintą lietuviškumą teises. Tai buvo J. Bruvelaičio vadovaujamos direktorijos laikais. Ši direktorija, nors kraštą valdė ir be seimelio, tačiau žiūrėjo abiejų krašto tautybių — lietuvių ir vokiečių lygybės. Ji nė vienai ne kitai gyventojų daliai nedarė išimčių.

Toki J. Bruvelaičio direktorijos darbai, savaime aišku, nepatiko Vokietijai. Jos visas propagandos aparatas rėkė rėkė, esą Klaipėdos krašte smaugiamas vokiškumas ir persekiojami vokiečiai. Šie šmeižtai prieš Lietuvą buvo paleisti po visą pasaulį. Bet to dar maža. Vokietijos spauda ir radio ragina Klaipėdos vokiečių nenusiminti, nes, esą, netrukus ateisianti keršto valanda. Įvairių vokiečių provincijų spaudžiamai, Klaipėdos krašto gyventojai praeitą rudenį išsirikino naują seimelį, kuriame, kaip jau žinoma, didele daugumą turi vokiečiai. Lapkričio pradžioje buvo sudaryta dabartinė A. Baldžiaus vadovaujama direktorija.

Vokietininkams to tik ir reikėjo. Jie tuojau pakėlė galvas, o Vokietija laukė tos pranašautos "keršto valandos". Baldžiaus direktorija, neabejotinai gavusi nacių valdžios įsakymą, pirmiausia ėmė iš vietų mėti lietuvių valdininkus. Jau pirmomis Baldžiaus direktorijos valdymo dienomis iš pareigų buvo atleisti visi trys Klaipėdos krašto apskrinių viršininkai. Jie visi buvo to krašto lietuviai, savo užimamai vietai tinkamai pasirodę ir atatinę įstatymų reikalavimus. Naujais apskrinių viršininkais buvo paskirti vokiečiai. Netrukus iš pareigų buvo atleisti ir lietuviai valsčių viršaičiai. Į jų vietas buvo paskirti taip pat vokiečiai, anksčiau net dalyvavę priešvalstybinėse partijose.

Neva pasidrasinus savo pirmaisiais "žygdarbiais", dabartinė Klaipėdos krašto direktorija tuojau ėmė atleidinėti ir kitus lietuvių valdininkus. Ligšiol iš viso jau atleista arti 100 lietuvių valdininkų. Baldžiaus direktorija eina dar toliau. Ji paskelbė galiojančią 1934 metų direktorijos nutarimą mokyklų reikalais. Tas nutarimas duoda teisę mokytojams savavališkai su lietuvių kalbos dėstytau mokyklose. O kadangi Baldžiaus visu mokyklų mokytojais nori paskirti vokiečių, tai galima

"SPARDYMOŠI DUELIS"



WASHINGTON. — Kalbėdamas atstovų bute, New Yorko demokratas John O'Connor, kairėj, pareiškė, kad jis nusipirš Detroito radio kunigą Coughlin nuo kapitoliaus laiptų iki Baltojo Namų. Coughlin tai išgirdęs, O'Connor pranešė, kad atvykęs Washingtoną vasario 26 d., patirti ar jisai savo grąsinimą išpildys. Kilus protestams, O'Connor viešai kunigo atsispręs.

spėti, kad netrukus lietuvių kalba bus išguita beveik iš visų Klaipėdos krašto mokyklų.

1934 metais J. Bruvelaičio direktorija, paimdama krašto valdymą, tuojau pradėjo taupymo politiką. Pereitų metų gruodžio mėn. pasitraukdama, Baldžiaus direktorijai ji perdavė apie 600,000 litų sutaupų. Klaipėdos kraštui tokia suma jau yra gana didelė. Tačiau dabartinė direktorija gautas sutaupus tuojau pradėjo švaistyti. Ji buvusiems valdininkams, tariamos skriaudos atitaisymui, tuojau išdalijo stambias sumas.

Šiais vokiečių direktorijos darbais yra pasipiktinę ne tik Klaipėdos krašto lietuviai, bet ir vokiečiai. Mat, eidarai seimelio rinkimus, vokiečių rinkimų apgaudinėjo daugelį gyventojų, sakdami, kad jiems laimėjus, Vokietija tuojau susitaikinsianti su Lietuva. O tada jie į Vokietiją galėsią brangiai parduoti savo gaminius. Tačiau viskas išėjo priešingai. Tiesa, seimelio daugumą dabar turi vokiečiai, bet Vokietija ne tik kad savo rinkų neatidare Klaipėdos krašto gaminiams, bet priešingai — jas dar labiau suvaržė. Dabar Vokietija nieko neima iš Klaipėdos krašto. Baldžiaus direktorija visokiais gerais pažadais ir gražiomis viltimis stengiasi užliutioti bruzdančius Klaipėdos krašto vokiečių.

Dėl to skandalingo dabartinės direktorijos elgesio su lietuviais, smarkiai subruzdavo Didžiosios Lietuvos gyventojai. Visos organizacijos griežtai smerkia tokius neteisėtus direktorijos veiksmus ir reikalauja, kad Lietuvos vyriausybė jiems padarytų galą. Girdėti, kad Klaipėdos krašto gubernatoriaus Baldžiaus direktorijos veiksmus žada apskusti seniai įsteigtam statutiniam teismui. —Tsb.

KAIP KURĖSI LIETUVIŠKA MOKYKLA

Sausio pirmomis dienomis Kaune įvyko lietuvių mokytojų sąjungos suvažiavimas — mokytojų dienos. Per jas buvo aptarti šiandieniniai Lietuvos mokyklų ir mokytojų reikalai ir paminėti prieškarinės Lietuvos mokytojų sąjungos 30 metų įsisteigimo sukaktuvės. Mėnėjimo proga buvo paminėtas buvo labai didelis. Jame dalyvavo apie 1000 mokytojų. Mėnėjimo proga buvo padaryta visa eilė pranešimų apie lietuviškų mokyklų kurimąsi dar Rusijos valdymo laikais. Tuose pranešimuose sakoma,

susivienijimas siekė Lietuvos švietimo pagrindinio pertvarkymo, atidarančio sutautinant Vilniaus universitetą, Lietuvoje įvedant visuotinę pradžios mokyklą, mokyklų priežiūrą pavodant visuomenės mokslo įstaigoms, valsčių savivaldybėms ir mokytojams. Siekdamas visos Lietuvos politinės laisvės, susivienijimas reikalavo niekinėti valdžios švietimo politiką, protestuoti prieš rusų valdžios darbus, visomis kitomis priemonėmis siekti Lietuvos laisvės. Tais pačiais metais, tuojau po Didžiojo Vilniaus seimo, įvyko antras mokytojų susivienijimo suvažiavimas, kuris priėmė dar smarkesnius nutarimus. Revoliucinis brūzdėjimas jau siautė visoje Lietuvoje.

Zmonės vietose organizavo savivaldybes, vijo iš mokyklų rusus mokytojus ir reikalavo lietuvių mokytojų. Kadangi ligi to laiko lietuviams mokytojams savame krašte buvo draudžiama mokytojauti, tai dauguma jų mokytojavo Lenkijoje arba Rusijoje. Antrasis susivienijimo suvažiavimas dėl to priėmė nutarimą, kuriuo švietimo mokytojai esantieji lietuviškai mokytojau buvo raginami grįžti Lietuvon ir čia dirbti.

Atsišaukime į mokytojus sakoma, kad Vilniaus generalgubernatorių, išgąsdintas revoliucijos, sutikęs leisti lietuviams mokytojams mokytojauti Lietuvoje ir į visas Lietuvos mokyklas dėstomąją kalbą įvesti lietuvių kalbą. Šis atsišaukimas parašytas gana jautriais žodžiais ir baigiasi tokiu karštu posakiu: "Kiekvienas, draugas, kuriam dar neužsūdo supratimas užtrauktas prieš tėvus, mokinius juos už paskutinius ar gal skolinčius pinigų, doriškas skolas; neužsūdo supratimas pareigų prieš tautą, tiki-

mės, pripažins mūsų nutarimus teisingais ir pasiskubins į Lietuvą, kuriai tik šiandien tepradeda aušti laisvės aušra."

Dar jautresniu atsišaukimu suvažiavimas kreipėsi į visus Lietuvos valstiečius, ragindamas juos reikalauti lietuviškų mokyklų, vyti rusus mokytojus ir neleisti vaikų į rusiškas mokyklas.

Po šio suvažiavimo visoje Lietuvoje kilo banga prieš rusų mokyklas ir jų mokytojus. Daugelis rusų mokytojų, išsigandę, iš Lietuvos skubiai išbėgo. Šis sąjudis davė gerų vaisių. Rusų valdžia leido lietuviams mokytojams mokytojauti Lietuvoje ir į mokyklas įvedė lietuvių kalbą.

Nuolatinis 1905 metų revoliuciją ir prasidėjus žiauriams persekiojimams, lietuvių mokytojų susivienijimo veikėjai turėjo veikti slapta. Tačiau svarbiausi tikslai jau buvo pasiekti — Lietuvoje jau buvo pakreipta nauja, tautai naudinga vėga. Tokiame varge ir persekiojimuose gimusi lietuviška mokykla dar prieškariniais laikais suvaidino svarbų vaidmenį Lietuvos nepriklausomybės atgavime. —Tsb.

"NAUJIENOS"

PASIŪNČIA PINIGUS I LIETUVĄ
Litas arba Dolerai.
Persuntimas nebrangus.
1739 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

INCOME TAX BLANKAS
galite išpildyti
NAUJIENOSE
1739 S. Halsted St.

Rašomos Mašinėlės
VISOKIOS IŠDIRBYSTĖS
\$15 ir virš.
PERKAM PARDUODAM PAREDOJAM PATAIŠOM RIBBONAI
25 metų patirtimo
WAGNER
TYPEWRITER EXCHANGE
3970 Archer Ave.
Tel. Lafayette 3534
Al. Daras, lietuvis pardavėjas
Atdara antr., ketv. ir šet. v. iki 9 v.

Užsiprenumeruokit "GIMTAJĄ KRAŠTĄ"
Kas gerbia senovę, nori padėti savo tautos butovėi bei praečiai iširti ir savo tėvyne geriau pažinti, tegul užsiprenumeruoja
"GIMTAJĄ KRAŠTĄ"
kraštyros iliustruotą žurnalą, pašvęstą Lietuvos etnografijai, archeologijai ir turizmui.
Eina bertainiais antr. met. 64 pusl. Prenumerata Lietuvoj 5 litai. Užsieny 10 litų.
Redaktorius P. Bugailiškis. Adresas:
AUSROS MUZIEJUS
ŠIAULIAI, LIETUVA.

Nuoširdžiai
Rekomenduojamas
Vaistas dėl Vidurių

Chicago, Ill. — "Kuomet tik vidurių vaistas ar normalia Triner's Bitter Vyną ir nuoširdžiai rekomenduoj visiems." — Mrs. Siskina Pavlus.

Nedarykite bandymų su visokiais vaistais. Imkite Triner's Bitter Vyną, kuris per pastaruosius 44 metus priradė savo atsakantių valstų dėl užkietėjimo, gaus, prasto apetito, galvos skaudėjimo, neramaus miego ir panašių ligų. Vyrose valstine.

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Triner Company, Chicago

AKUSERĖS

Mrs. Anelia K. Jarusz

Physical Therapy and Midwife
6630 S. Western Ave., 2nd floor
Hemlock 9252
Patarnauju prie gimdymo namų, su ar lironinėse, duodu masage electric treatment ir magnetie blankets ir tt. Moterims ir merginoms patarnauju davanai.

GERKIT TIK GERA ALŲ
Ambrosia
SOUTH SIDE BREWING COMPANY

Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ nes jie žino, kad tas alus yra padarytas iš geriausios rūšies produkto.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarimą.

3225 So. Lituanica Avenue
Biznio Telefonas BOULEVARD 7179

L. M. NORKUS
Res. YARDS 2084

SHORT TIME COMBINATION OFFER
Hoover Specials

Dulkių valytojas, kurs išvalo dulkes iš visur. Sutaupo laiką ir sveikatą ir padaro namus sveikais gyventi.

Skalbiamos mašinos po

\$39.50

Prosinimo mašinos po

\$39.50

Gasiniai pečiai po

\$24.50

Gražūs Parlor Setai po

\$49.50

Lengvas išmokėjimo planas iki 2 ir 3 metų.

Elektrikinis - šaldytuvas - ledaunė turi rasti kiekvienoje šeimynoje. Sutaupo ant maisto. Maistas ne genda.

Dabar elektrikinės ledaunės parsiduoda daug pigiau.

Šeimynos dydžio už

\$89.00

Westinghouse už

\$109.50

CROSLLEY

\$99.50

Didžiausias Pasirinkimas Chicagoje:

General Electric, Kelvinator, Copeland ir kitų.

J. F. Budrik, Inc.
3417 S. HALSTED STREET
Tel. Boulevard 4705

Nepamirškite Programų Nedėliomis WCFL nuo 5 iki 6 val. po pietų, kuris yra duodamas BUDRIKO KRAUTUVĖS.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1729 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina kasdien, laikraštis
išleidžiamas. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1729 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas CANal 8500.

Užsakymų kainos:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusmeti	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	13c
Mėnesiui	75c
Savienyotos Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$5.00
Pusmeti	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvai ir kitur užsieniuose (Atpiginta):	
Metams	\$3.50
Pusmeti	2.00
Trims mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Pinigus reikia atsiųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

ISVENGTA KONSTITUCINIO KRIZIO

Vyriausiojo teismo sprendimu TVA (Tennessee Valley Authority) klausime yra patenkinti, matyt, ne tik Roosevelt šalininkai, bet ir jo priešai konservatoriai. Washington dabar kalbama, kad tas sprendimas išgelbės Jungtines Valstijas nuo gilaus politiško krizio.

Jeigu teismas būtų pripažinęs TVA priešinga konstitucijai, tai valdžia būtų pasiūliusi kongresui konstitucijos pataisą, draudžiančią teismui anuliuoti kongreso priimtus įstatymus. Kadangi abejuose kongreso rumuose demokratai šiandien turi milžiniškas daugumas, tai ta pataisa būtų praėjusi, o tuomet būtų prasidėjusi kova valstijose dėl jos patvirtinimo.

Sakoma, kad vyriausiojo teismo pirmininkas Charles Evans Hughes pramatė tą pavojaus ir dėlto įsai dėjo visas pastangas, kad teismas užgirtų TVA. Tuo būdu įsai išgelbės teismą.

Veikiausiai, kad taip ir buvo. Mes jau esame nurodę, kad teismo sprendimas TVA klausime visai nesutinka su jo sprendimu NRA ir AAA bylose. Konstitucija visuose šiuose atsitikimuose buvo ta pati, bet politikos sumetimais buvo kitokie.

Tai parodo, kad vyriausias teismas irgi yra greičiau politikos, negu "gryno teisingumo" įrankis.

"KOALICIJA SU HINDENBURGU"

Išsivadėjęs savo "trečiojo periodo" teorijos (kad kapitalizmui jau artinasi paskutinis galas) ir kitų "revoliucinių" frazėmis apkaistų nesamonių, komunistai dabar su didžiausiu entuziazmu skelbia, kad darbininkai privalo vienytis (daryt "bendrą frontą") su įvairiomis buržuazinėmis partijomis: su radikaliskomis, su liberaliskomis ir net su klerikaliskomis!

Seniaus pačią mintį kokio nors bendradarbiavimo su buržuazija komunistai laikydavo "smertelnu grieku", nes, girdi, to neleidžia "klesų kova". Kada jiems primeni, kad jų dabartinis nusistatymas rodo, jogei jie visai neteisčiai smerkdavo Europos socialdemokratų taktiką, jeigu jie šiandien pripažįsta tokias politiškas kombinacijas, kaip "liaudies frontas" Francijoje, tai jie tuoj ima šaukti: O, ne — tai visai kitas dalykas! Socialdemokratų bendradarbiavimas su buržuazija buvęs "prieš darbininkų klesą", o tas bendradarbiavimas, už kurį dabar stoja komunistai, tai naudingas darbininkams.

Šitų savo žodžių parėnimui komunistai paprastai griebiasi tuojaus Vokietijos ir ima pasakoti, kaip socialdemokratai darė "koaliciją su Hindenburgu", kuris išdėvė Vokietijos respubliką Hitleriui. Bet tai yra labai pigios rusijos demagogija. Ar galima socialdemokratams kaltinti už tai, kad Hindenburgas, sąmoningai arba dėl savo proto susilpnėjimo senatvėje, pasidavė respublikos priešams?

Kada Hindenburgas antru kartu ėjo į prezidentus, tai prieš jį kandidatavo Hitleris. Šioje situacijoje vienintelė viltis išsigelbėti nuo hitlerizmo buvo neleisti, kad Hitleris būtų išrinktas; o to nebuvo galima padaryti kitaip, kaip balsuojant už Hindenburgą.

Tiesa, tai buvo silpna priemonė kovai prieš hitlerizmą, nes, kaip paskui pasirodė, Hindenburgas paliko neįstikimas respublikai. Bet ar vienas tik Hindenburgas pasidavė fašizmui? Ne geriau už jį pasielgė juk ir Vokietijos komunistų vadas Ernst Torgler. Neperseina patys komunistai buvo priversti paskelbti spaudoje, kad jų lyderis Torgler (antras savo autoritetu po Thaelmann'o!) yra pasidavėlis. Jeigu komunistai negalėjo savo vado apsaugoti nuo pasidavimo, tai juo mažiau jie gali priklausyti socialdemokratams, kad šie nesulaikė nuo išdavystės visai svetimo jiems žmogaus Hindenburgo.

Blogas, žinoma, dalykas, kad Vokietijos socialdemokratinės partijos teko statyti kandidatą į respublikos prezidentus buvusį monarchistą ir armijos generolą. Bet kas yra kaltas, kad Hindenburgas patapo tokiu įtakingu žmogum respublikoje — ar ne komunistai?

Kai Hindenburgas pirmą sykį kandidatavo į prezidentus, tai demokratinės partijos buvo pastaciūsiuos sa-

vo kandidatų katalikų centro veikėją Marx'ą, kuris buvo aiškus monarchijos priešas ir buvo respublikos gynėjų sąjungos ("Reichsbanner") narys. Bet komunistai atsisakė dėtis prie demokratinių partijų fronto ir išstatė savo atskirą kandidatą, žinodami labai gerai, kad įsai negali būti išrinktas. Rezultatas buvo tas, kad komunistų kandidatas atitraukė apie du milijonų balsų nuo demokratinė partijų bloko — ir Hindenburgas buvo išrinktas!

Patekęs į prezidentus, įsai, beje, pasirodė ištikimas konstitucijai. Štai kokių būdu paskui Hindenburgas, išbuvęs prezidentu šešis metus, pasidarė taip įtakingas respublikoje, kad demokratinės partijos neturėjo kitokios išeities, kaip remti jo kandidatūrą prieš Hitlerį.

Kai antru kartu Hindenburgas ėjo į prezidentus, kaip anti-hitleriško bloko kandidatas, tai komunistai ir vėl statė savo atskirą kandidatą, stengdamiesi sušaldyti respublikos gynėjų balsus. Jeigu jie šį sykį būtų buvę taip pat sėkmingi, kaip pirmą kartą, tai jie būtų padėję Hitleriui laimėti rinkimus.

Tai ve prie ko vedė neva "revoliucinė" komunistų taktika.

Tačiau jie ne tik netiesioginiu būdu rėmė hitlerizmą. Jie ir tiesiog darė "bendrą frontą" su naciais. Komunistai kartu su hitlerininkais balsavo už monarchistų "Pleno Kepurės" (Stahlhelm) sumanymą referendumu atšaukti Prūsų demokratine valdžią, kurios priešakyje stovėjo socialdemokratai. Reichstago rinkimų metu komunistai kartu su hitlerininkais išaukė provokatorišką "streiką" Berlyno susisiekimo įmonėse prieš socialdemokratų kontroliuojamas linijas.

Šitie neužginčijami faktai rodo, kad komunistai sistematškai kovojo prieš demokratiją, nesidrovėdami toje savo kovoje eiti ranka už rankos net su fašistais.

Todėl jų pasigyrimas, kad jie nebendradarbiavę su buržuazija, yra tuščia pasaka. Jie bendradarbiavo net su prasčiausiomis buržuazijos išmatomis!

Apžvalga

VITAITIS DESPERACIJOJE

Juo labiau artinasi SLA. seimams, juo didesnė darosi Vitaitis desperacija.

Idėjęs p. St. Gegužis šmeižiantį straipsnį "Tėvynėje", jisai dabar šoko istoriškai koloti "Naujienuos" redaktorių — dėl to, kad "Naujienuose" buvo pastebėta, jogei netinka tokius neįsivairius rašinius spausdinti SLA. organe — ir aiškinasi, kad

"SLA. Kontrolės Komisijos pirmininkas savo pareigų srityje yra lygiai autoritetingu viršininku, kaip ir pats SLA. Prezidentas. Todėl "Tėvynės" redaktoriui neturi jokios teisės ir galios uždrausti SLA. viršininkams organizacijos organe svarstyti jos reikalus. Ne SLA. organo redaktoriaus teisė ir pareiga spresti, ar organizacijos viršininkai teisingai ar neteisingai persto faktus."

Reikia stebėtis, skaidant tokius "Tėvynės" redaktoriaus pasijauškinimus, kame įsai SLA. įstatuose matė, kad Kontrolės Komisijos pirmininkas turi lygią galią su SLA. Prezidentu? Konstitucijoje niekur nėra kalbos apie Kontrolės Komisijos pirmininko autoritetą, o yra kalbama tiksliai apie visos Komisijos pareigas ir teises.

Ponas Gegužis tą savo šmeižtą rašė ne Komisijos, bet tik savo vieno vardu.

Antra, p. Vitaitis, matyt, visai nežino Kontrolės Komisijos teisių ir pareigų, jeigu įsai bando pasiteisinti tuo, kad p. Gegužis veikęs "savo pareigų srityje". Gegužis pasakė bobiską pamokslą prezidentui Bagočiui apie tai, kokių tonu pastarasis turis rašyti savo aiškinimus, teisingo "Sandaros" įvairišką ataką prieš SLA. Pild. Tarybą ir apmėlavo Griagai, Stungi, Gugi ir keletą kitų asmenų, kad jie buvę esą Chicago. Lietuvių Draugijos valdybos nariai ir bandę praversti kokią tai "nelabai garbingą" skųmą su Auditorijos namu, kurį SLA. rengėsi pirkti.

Ką šitie p. Gegužis šmeižtū turi bendro su jo pareigomis,

kaipo Kontrolės Komisijos nario? Tos komisijos pareigos yra šitaip aprašytos SLA. konstitucijoje (Sk. VI, par. 6):

"Kontrolės Komisija yra vyriausiojo globėjo ir darbo tojų viso Susivienijimo turte."

Aišku, kad p. Gegužis tą šmeižtą parašė "Tėvynėje" ne eidamas savo pareigas, kaip SLA. turto globėjas ir dabotojas, bet norėdamas SLA. organe paremti purviną "Sargybos Komiteto" propagandą, ir p. Vitaitis ne tik leido jam panaudoti organizacijos laikraštį šitam partysviškam tikslui, bet neparodė nė tiek padarumo, kad atremtų aiškiai matomus Gegužio straipsnyje faktų iškraipymus.

Jisai dabar teisinasi, kad ne jo teisė ir pareiga buvusi spresti, "teisingai ar neteisingai" p. Gegužis persto faktus. Bet tai yra tik bandymas apdumti akis "Tėvynės" skaitytojams.

Mes jau nurodėme, kad p. Gegužis veikė visai ne savo pareigų srityje, kada įsai rašė tą šmeižtą. Nurodėme taip pat, kad jam, kaip komisijos nariui, konstitucija neduoda jokių privilegijų (o ypatingai prikilęjos šmeižti ir meluoti). Bet štai keletas savačių atgal tas pats "Tėvynės" redaktorius turėjo reikalą su kita SLA. komisija: Apšviotos Komisija.

Ji padarė savo pareikimą SLA. organo redaktoriui apie jo darbo trukumus ir davė jam keletą nurodymų, kaip įsai turėtų organizacijos laikraštį redaguoti. Tai buvo komisijos, o ne vieno asmens pareikimas, ir įsai buvo padarytas, einant komisijai tiesiogine savo pareiga, nes SLA. konstitucijoje (Sk. VI, par. 8, f) yra pasakyta:

"Jos (Apšviotos Komisijos) pareiga yra užtikrinti Susivienijimo oficialio organo leidimą ir dąbūt, idant įsai tarnautų Susivienijimo tikslams."

O betgi p. Vitaitis, idėjęs tą Apšviotos Komisijos raštą, prisegė prie jo ilgą "uodegą", ne tik pasiveldamas sau "sprestį" apie faktus komisijos pareikime, bet ir atakuodamas jos narius asmeniškai!

Tai ko čia dabar p. Vitaitis veidmainiauja, apsimesdamas buvįs iš pagarbos "viršininkų autoritetui" leides Gegužiui

Nauji Vėjai Lietuvoje

(Musų specialaus korespondento)

Kaip tik buvo nuteisti Klaipėdos krašto nacionalistai, niekas netikėjo, kad jiems ilgai reikės sėdėti. Visi įautė ir žinojo, kad Vokiečių vyriausybė dės visas pastangas, kad juos iš kalėjimo išimtų. Jau buvo daroma daug visokių žygių, kad jiems kalėjimo durys atsidarytų, bet vis su jų paledimu buvo delsiama. Štai dabar visi pasilikę dar kalėjime nacionalistai jau įteikė malonės prašymą. Mat, dalis jų jau seniau yra paledę. Kiti iškart tokius malonės prašymus buvo įteikę ir buvo paledę. Bet likusieji norėjo, kad jie iš kalėjimo būtų paleisti ne be tokio prašymo. Pagaliau nebe Londono įtakos sustarta dėl paledimo formos.

Suminėjam Londoną. Taip, Londonas Lietuvos užsienio politikai, o ypač Klaipėdos krašto reikaluose, daug turi lemiamos reikšmės. Jau ne kartą buvo kalbėta, kad Londonui ne visai pakeliui su Maslevo politika. Londonas su Maskva turi daug bendrų reikalų Indijoje ir Persijoje, bet tie reikalai ne jungia, bet skiria. Nepamirškime, kad šiose vietose Londonas stipriai turi kariuomenės igulas. Londonas nebepuola stipriai Maskvos Europos politikos.

Visai suprantama, kad Londonas taip pat nenori visai Vokiečius užsmaginti. Reikia gi turėti kumštį, kurį reikalui esant galėtum pavartoti. Štai dėl ko Maskva Anglijos karaliui mirus pasidarė tokia jautri. Starosta Kalininas tuoj pasiuntė karaliaus šeimai užuojautą, o Litvinovas su Tuchačevskiu ir Putna išvyko į karaliaus laidojimo Truputę keistoką, kai raudonosios armijos maršalas dalyvauja monarcho laidojime.

Litvinovas net du kartus tarėsi su atsakomingu angliu politikais. Kartu valgė, kartu sveikino naują karalių ir iš čia, ne iš Paryžiaus — tų vaišių pasėkoje išgirstame, kad Prancūzai tuoj ratifikuosią su SSSR sutartį. Mat, kokie dalykai dedasi.

Kitą syk komunistai labai gyvėsi, kad jie prieš visokias slapas diplomatijos sutartis, o dabar ką pasizadėjo Litvinovas anglams, kokius karo dirbtuvėse užsakymus padarys Tuchačevskis su Putna, — tik visai patikimi. Maskvos Kremliaus politikai sužinos, bet net SSSR komunistų eiliniai nariai apie tai nieko nepatirs. Bet mes neabejojame, kad Litvinovas stipriai bus užakcentavęs, kad visai nesikiš į Indijos, Persijos reikalus, kad trečiasis internacionalas — tai ne vienas ir tas pats kas yra SSSR vyriausybė, kad jie dabar tikrai bus tik demokratijos šalininkai. Jei Litvinovas šiokių pažadų nebūtų davęs, tai Tuchačevskis su Putna nebūtų ilgiau pasilikę Londone.

Seniau SSSR politikai net viešai savo spaudoje rašė, kad Tautų Sąjunga yra imperialistų lizdas, kad tai pasaulio plėšikai (razbaininkai) tenais sudarė sau lizdą, o dabar tikriausiai Anglijoje laike karaliaus šermėnu Litvinovas turėjo progos prasiartiti ir pasakyti, kad SSSR yra ištikimiausias Tautų Sąjungos ramstis. Taip SSSR neišvengiamai turėjo susidurti su pasaulio politika, izoliuotai negyvensti, ir štai įėjus į tą kapitalistinio pasaulio valsebių šeimą privalėjo apsilvilti fra-

šmeižti ir meluoti "Tėvynėje"?

Savo istoriškais plūdima "Tėvynės" redaktorių parodo tiktai, kad įsai nekulturingas žmogus.

ku, trečiojo internacionalo agentas. Vadinas ir komunistai su kapitalistiniu pasauliu bendradarbiauja, visai tai nesvarbu kokiais keliais. Kartu prisiminkime jų nuolatinis prikaišiojimus socialistams, ar socialdemokratams su buržuazinėmis vyriausybėmis bendradarbiaujant, koalicijas sudarant....

Bet tai tiek to, čia jau politikierių reikalas. Taigi dėka tos didžiosios politikos taip pat Lietuvoje nauji vėjai dvelkia, žinoma užsienio politikai. Anglams neparanku, kad Lietuva pyktųsi su vokiečiais. Turėjo kas nors nusileisti, o nuolaidas daugeliu atvejų daro ne tas, kuris turi iš ko jas daryti, bet tas, kuris yra silpnėsi, o jei nėra iš ko tą nuolaidą daryti, tai reikia pasiaukoti.

Lietuva daro auką.

Vokiečių įtaka Lietuvoje turi sustiprėti. Aišku, jei visuomenė bus atspari — vokiškas nacionalizmas Klaipėdos krašte neįsigalės. Bet kad jam tenais šaknys iš vidaus būtų pakirstos — butina sąlyga Lietuvos vidaus politinių pajėgų bendradarbiavimas, visi politiniai monopolių čia turėtų dingti.

Kita sąlyga, tai Klaipėdos krašte dvarininkų ragų aplausymas, o šitai galima padaryti tik griežta žemės reforma pravedus. Vadinas, butinas reikalus visą Klaipėdos kraštą įtraukti į bendrą valstybės reikalų tvarkymą, o tai galima padaryti, tik pradėjus tautos atstovybei veikti parlamentas Lietuvos egzistencijai yra būtinybė.

Ar tai suprantama dabartiniai Lietuvos atsakingi politikai?

Noriu dar pora žodžių tarti kaip vokiečiai elgiasi su lietuviais Prūsų Lietuvoje. Lietuvos kalėjimo nacionalistams durys prasiveria, na o lietuviams Prūsų Lietuvoje bent lietuviškai melstis ar bus leista? Ar mažutė Lietuva gali drįsti užtarti Prūsų Lietuvos lietuvius?

Lietuvos spaudoje apie Prūsų Lietuvos vargus nekalbama, ne dėl to nekalbama, kad tie faktai nebūtų žinomi, bet dėlto, kad nenorima "pyktis" su dideliu kaimynu.

Štai tik pora vaizdelių. Tilžėje buvo labai kuklus višioms žinomas lietuvis laikrodininkas, ne Lietuvos kilmės, bet tikras Prūsų Lietuvos pilietis, kurio giminės tenais amžius gyveno. Jo pavardės aš neminėsiu, nėra reikalo, nes jo pavardės suminėjimas dar gali tik labiau pasunkinti jo tikrai tragingą buklę.

Tam laikrodininkui vokiečiai, kaippo lietuviui, po kelis kartus praeitais metais išdaužė langus, o paskui imėti ir kalėjimą tik už tai, kad jis turėjo drąsos nestoti į nacionalistų eiles, o jo sunus, gimnazijos mokyns, bažnyčioje lietuviams lietuviškai skaitė evangeliją. Šitas laikrodininkas ir dabar sėdi kalėjime. Jo sunui, tėvų suėmus, buvo pasiūlyta stoti į hitlerininkų smogikų eiles, kitaip farus, sunui buvo pasiūlyta išsivadėti savo tėvo — sunus nesutiko. Pasėkoj — sunas atleistas iš mokyklos ir uždarytas darbo stovykloje. Jaunutis sesutė paimta į jaunųjų vokiečių prieglaudą. Šeima visai išardyta.

Kitos šeimos, kuri vertėsi knygų leidimu, irgi beveik teks pat likimas. Sunus, buvęs gimnazijos mokyns, uždarytas darbo stovykloje. Visi Tilžėje lietuviai, kurie įlankė gimnaziją ir kurie nestojo į nacionalistų jaunųjų eiles, iš mokyklos pravaryti ir dalis jų uždaryti darbo stovy-



President Ayala

Paraguajaus prezidentas Eusebio Ayala, kurį nuvertė sukilę karo veteranai. Jo vieton sukilėliai pastatė pulk. Rafael Franco, Paraguajaus-Bolivijos karo didvyrį.

kloję. Už ką? Dauguma tik už tai, kad seniems lietuviams lietuviškai bažnyčioje skaitė evangeliją!

Sakykite, kas užtaria šituos lietuvius? Tvirtinama, kad kitos valstybės negali kištis į vokiečių vidaus tvarką... Bet visokių diplomatinę manipuliacijų dėka Lietuvoje hitlerininkai išėina iš kalėjimo, o Prūsų Lietuvos lietuviai tuo pačiu metu tvirtai uždami ir kalėjimus.

Visai nenuostabu, kad kaip šių metų rudenį buvo jaunųjų smogikų Tilžės apylinkės suvažiavimas, tai girdėsi beveik išimtinai lietuvių kalba. Vokiečiai turi net vieną lietuvių profesorių nacionalsocialistą, kuris yra Karaliaučiaus universiteto rektorius — tai Gerulis. Jis suvis nesislepia, kad yra lietuvis, nes bendradarbiauja Lietuvos universiteto leidžiamo mokslo veikaluose. Bet Gerulis kartu yra didžiausias lietuvių priešas, jis sako lietuviui jau mirstanti tauta, tai jai reikia glaustis prie vokiečių, žinoma, prie vokiečių nacionalsocialistų.

— Para Bellum.

IVAIRENYBĖS

Negrų telegrafas

Žinomas Afrikos tyrinėtojas Grinas neseniai grįžo iš Afrikos, kur tarp kitko tyrinėjo negrų paslaptingą signalizaciją, kuria negrai naudojami tuo atveju, kai atskiroms toli esančioms negrų grupėms reikia susisiekti.

Ši signalizacija, vadinama "tam-tam", daroma būnuo pagelba. Negrai muša ypatingu būdu tuos būnus ir dažniausia naktį. Vienas kaimelis nuo kito perduoda paleistą žinią. Tokiu būdu kokia nors žinia pasiekia vietas esančias už šimtų kilometrų ir labai greit.

Grinas, kuris mokė keletą dešimčių negrų tarmių, stengėsi iš vietinių gyventojų išgauti šią keistą paslapť, bet niekas nenorėjo jam pasakyti šios signalizacijos šifro. Jis tik aiškino, kad tie, kurie "tam-tam" būnuoja yra savo rūšies specialistai; jie šio amato mokėsi iš pat mažų dienų. Išskapuoti medį mušdami stiprią lazdele jie įvairiausius garsus gauna, kartais tie garsai panašūs į žmogaus balsą.

Nuostabu, kad nors yra virš 600 negrų kalbos tarmių "tam-tam" kalbą supranta kiekvienas negras. Vienas anglų valdininkas buvęs Afrikoje tuo metu, kai mirė Anglijos karalienė Viktorija, net džiunglių gilumoje sužinojo šią žinią nuo negrų tautelės vado, kuris savo keltu šią naujieną išgirdo tam-tam keliu.

"J—mas".

Iš MARK TWAINO sulietuvino A. Vaivada

Jono Žičkaus Kelionė į Dangų

(Tęsinys)

—Taigi, matai, Žičkau, kad ir dangų turi būti šiočia-tokia tvarka. Palikime Abraomą ir Izaoką ir Jokubą. Paimkim, sakysim, Adomą. Kas-gi būtų, jeigu Adomas taip imtų ir rodytų kiekvienam žmogui, kuris nori jį pamatyti ir pasikalbėti apie tuos rojus laikus ir apie tą nelaimingą obuolį. Jeigu Adomas būtų toks lengvas, tai ir jis nieko kito negalėtų daryti, kaip tik sveikintis be palovos ir kalbėti. Tasai Valeika pamoksluose irgi giriasi, kad jis pasimatysias su Adomu, kai ateis dangun. Kai jis ateis dangun tai jįsi pamatys, kad jam teks atsižadėti labai daug visokių norų.

—Jisai jausis pusėtinai apsvylęs?

—Negi džiaugsis. Pavaikšios susiraukęs, pasiskųs vienam-kitam, ims mislyti ir supras, kad nei negali būti taip, kaip jis kad šnekėdavo. Susiras čia keletą draugų ir taip gyvens sau laimingai. Vienas dalykas jai yra puikus apie dangų. Kaip jau kartą sakiau, žmonių čia visokių. Nepatinka vienoks, gali susirasti kitokių. Susiras sau lygiu ir Valeika.

Tada persiskyrėme ir nuėjome pasirėdyti sutiktuviems. Apie dešimtą vėl suėjome. Daugėla sako:

—Pats šįvakar turėsi gerus laikus, Žičkau, labai gerai būti, kad iškilinėsi pasirodys koks patriarchas ar šventasis.

—Nejaugi?

—O, labai/galimas daiktas. Žinai, šventieji ir patriarchai puseitina dideli ponai, nedažnai čia pasimašo tarp paprastų, bet kartais visgi pasirodo. Jie paprastai ateina su-

ŽINOTINA

NAUJIENOS, 1739 South Halsted Street. Telefonai—CANal 8500-8501-8502. Ofiso valandos—8:00 ryto iki 8:00 vakaro paprastomis dienomis; sekmadieniais nuo 9:00 ryto iki 1:00 p. p.

LIETUVOS KONSULATAS, Konsulas Antanas Kalvaitis, 100 East Bellevue Place, (Dešimtis šimtų šiaurės). Telefonas, SUPERior 5619. Valandos—10 ryto iki 1 po piet. Po to pagal susitarimą.

PAŠPORTŲ BIURAS, Department of State, 433 West Van Buren St. (Naujuose pašto rūmuose). Tel. WABash 9207. Valandos 9:00 r. iki 5 po piet.

IMIGRACIJOS BIURAS, 433 West Van Buren Street. Tel. WABash 9207.

ORO BIURAS, Senasis Paštas, Jackson ir Clark Sts. Tel. WABash 1746.

CHICAGOS CITY HALL—Rotušė—Washington ir Clark gatvės. Čia randasi majoro Kelly ofisas, visi miesto ofisai, municipalis apskrity Superior ir Circuit teismai, sveikatos departamentas, apskrity išdalininkas, apskrity klerkas.

Visi miesto ofisų telefonai RANdolph 8000.

Visi apskrity ofisų telefonai FRANKlin 3000.

CHICAGOS POLICIJA, 11th ir State gatvės. Telefonas WABash 4747. Norint prisipažinti pagalbą iš policijos, reikia šaukti POLice 1313.

GAISRUĮ KILUS, reikia šaukti FIRE 1313.

ILLINOIS EMERGENCY RELIEF COMMISSION, 1319 South Michigan ave. Telefonas, WABash 7100. Valandos, 9:00 ryto iki 5 p. p.

IMMIGRANTS PROTECTIVE LEAGUE, 824 South Halsted street (Hull House). Telefonas, HAYmarket 6874, klauskit Miss Helen Jerry.

COOK APSKRITY LIGONINĖ, W. Harrison ir So. Wood kaimas. Telefonas SEEley 8500.

TARP MUSŲ BIZNIERIŲ

Iškilmingas Atidarymas Universal Grocery Co. 3150 W. 51 St.

Manau, jogei "Naujienu" skaitytojams yra žinoma, kad jau nuo seniai gyvuoja groserininkų organizacija, vardu, Universal Grocery Company, kurios sandėlis dabar randasi adresu, 3150 W. 51 St. (prie Kedzie Aye.).

Sekmadienį, vasario 23 dieną, tame sandėlyje įvyko iškilmingas atidarymas. Buvo pagaminta gaudi vakarienė ir surengtas neblogas programos. Programoje dalyvavo orkestras, šokėjos ir solistės dainininkės. Dainininkė buvo lietuvaitė p-lė Adelė Rakauskaitė. Ji gražiai sudainavo keletą dainų anglų kalboje.

Lietuvių biznierių šioje puotoje dalyvavo apie trys šimtai asmenų, o viso svečių buvo susirinkę apie tukstantis.

Tvarką vedė ir tarpe lietuvių daugiausiai dalyvavo p. Bučinskas, kuris yra vienas iš šios įstaigos organizatorių. Spėjau, kad p. Bučinskas prirašys daug lietuvių prie Universal Grocery Kompanijos. Kurie lietuviai groserininkai dar nepriguli prie šios organizacijos, gali kreiptis minėtu adresu, ten gaus pilnas informacijas.

Šis iškilmingas atidarymas praėjo smagiai. Kiek pastebėjau, visų svečių veidai buvo linksmi ir užganėdinti.

—Biznio žvalgas.

Politika

Aukomis Remia Adv. Zurio Kandidatūra

F. WOIDAT BANKIETAS NAUDAI KANDIDATO Į TEISEJUS

Stambus burys Chicago lietuvių veikėjų, biznierių ir profesionalų vas. 19 d. susirinko Brevoort viešbutyje, kur įvyko bankietas adv. J. T. Zurio kandidatūros naudai.

Pareikšdami remimą lietuvių kandidatūrą į municipalius teisėjus, susirinkusieji sudėjo stambia sumą aukų agitacijos kampanijos išlaidų apmokėjimui. Jie taipgi pareiškė gelbėti adv. Zuriui ir visais kitais būdais varyti agitaciją ir laimėti teisėjo vietą miesto valdžioje.

"Tai bus pirmą kartą Chicago lietuvių istorijoje, "kalbėjo Frank Woidat, vienas iš adv. Zurio aktyviųjų rėmėjų, "kad lietuvis randasi vienos iš didžiųjų partijų sąrašo ir greičiausiai bus išrinktas. Jis tuo atidarys duris tolimesniems lietuvių žingsniams miesto ir valstijos politikos dirvoje.

Visi vakaro dalyviai buvo p. Frank Woidat svečiai, nes jis surengė bankietą ir už viską pats užmokėjo. Vakaro tikslas buvo suorganizuoti žymesnių lietuvių spėkas kandidato naudai ir sukelti pinigų kampanijos varymui.

Tarp kitų kalbėtojų buvo p. Justinas Mackevičius, John T. Zuris Boosters Club pirmininkas ir Al Kumskis, kandidato kampanijos vedėjas.

Kalbėjo ir pats kandidatas adv. Zuris. Jis dideliai susijaudinęs dėkojo susirinkusiems, pareiškė, kad gaudamas nuosirdžią ir nesuinteresuotą paramą visų lietuvių, be įsitikinimų skirto, jis galis beveik užtikrinti, kad laimės rinkimus.

Demokratų partijos vadas

Vogė maistą badaujančiai šeimynai; gavo metus arešto

Juozas Salapatas, 43, 4813 South Justine street buvo sugautas bevagiant mėsą iš Armour and Co., dirbtuvės.

Paauktas prieš teisėją Helter, Stockyards teisme, Salapatas prisipažino vogęs. Bet vėges todėl, kad per kelias dienas nei jo žmona, nei keturi maži vaikučiai neturėjo kąsnių burnoje.

"Jau antri metai kaip nedirbu", pasakojo Salapatas. "Pašalpos maistas pasibaigė kelias dienas atgal, o daugiau nebegavau".

Heler nubaudė suimtąjį vieniems metams arešto.

Cook apskrityje, Patrick Nash atsiuntė bankietan sveikintimo telegramą.

Vakaro dalyviai. Tarp vakaro svečių, be minėtųjų, buvo J. Kuzmickas, P. Bradchulis, Mikuckis, Elmer Mackiewicz, Dr. Nares, P. Saliner, Kučinskas, Černauskas, adv. Peters, adv. Grish, J. Rekus, adv. Borden, adv. Zekas, D. Kuraitis, D. Piwo-runas, J. Sharkunas, kun.

Brška, Albavičius, Baltutis, Marčiulionis, J. Juozaitis, J. Viscount, R. Vasalle, A. Ambroze, F. Vizgard, A. Ambrose, W. Sakawich, J. Kelly, J. Nekrash, T. Wistart, Chas. Kal, J. Wozbut, J. Lenkart, A. R. Patrick, J. Damkus, Jr., J. Spakowski, P. Smith, W. Stankunas, Dr. Poška, Jakaitis, Aleksimaš, T. Gudaitis, Ty-rakowski, J. Yuška, Z. Dzimiras ir kiti. (Sp.)

Draugijų Žinios

Teisybės Mylėtojų Draugystė Veikia

Susirinkimas

Vasario 9-tą d. Teisybės Mylėtojų Draugystė laikė mėnesinį susirinkimą, Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 South Halsted St. Susirinkimas buvo skaitingas ir tvarkingas. Nutarta daug svarbių dalykų dėl Dr-tės labo. Išklausa daug raportų, iš kurių svarbiausis buvo vakarijės raportas. Jį išdavė mūsų veikloji komisija, susidedanti iš A. Tankienės, M. Kalainienės, P. Grigonienės, A. Bradchulio ir L. Yuciaus. Pasirodė, kad pelno liko \$153.65, bet dar yra numatoma daugiaus įplaukų. Atrodo, kad "veselija" Dr-tėi duos pelno apie \$200 su viršumi.

Susilaukėme daug gabių spėkų

Visų pirmiausiai prisidėjo prie T. M. Dr-tės Vyskupo Valančausko. Dr-tės. Vėliaus Bridgeporto Politikos Kliubas. Dar vėliaus Ražancavos ir Lietuvos Dukterų. Visos virš sužymėtos Draugystės davė mums gana gabių veikėjų. Vyskupų Valančausko Dr-tė davė mums J. Racevičę, L. Yucį, A. Wilkį, K. Valaijį, J. Antanaitį ir kitus.

Bridgeporto Politikos kliubas — A. Aleliūna, A. Zalatorij, J. Balčiūna, P. Jozapavičę, A. Bradchulį, P. Letuką ir daug kitų.

Ka mums davė Ražancavos Dr-tė šiom laikų dar negaliu pasakyti, nes nespejo dar sąvų spėkas parodyti. Bet manau kad ir pas Ražancavos Dr-tę turėjo kiek žymesnių veikėjų.

Na, o ką čia jau bekalbėti apie Lietuvos Dukterų spėkas. Šita Draugystė buvo viena iš veikiausių moterų Draugystė Chicagoje. Kas negirdėjo apie A. Millerienę, M. Kalainienę, A. Tenkię, P. Grigonienę, A. Grigonienę ir daug kitų, kurių negaliu nei sužymėti dėl vietos stokos. Lietuvos Dukterų Dr-tės narės visos yra gabios ir energingos veikėjos ir mes galime tik pa-

sidžiaugti gavę tokių energingų spėkų į savo tarpą.

Taiso konstitucija

Konstitucijos taisymo projekto komisija susideda iš sekančių draugų: J. Balčiūnas, T. Aleliūnas, P. Letukas, J. Zalatorius ir M. Liubinas. Su-prantama tame darbe dalyvauja ir valdyba. Reikia pasakyti, kad nieko pamatinio nebus pamaityta, bet tik techniška apdirbta ir nekurie paragrafai bus suderinti su praktikuojamais protokolais tarimais. Senos konstitucijos išsihaigė —renkia naujas spauzdinti, todėl ir yra peržiūrima, kad viskas būtų tvarkoj. Extra susirinkimo tuom reikalu ir-gi nereikės šaukti, nes šituos kelis pataisimus galės priimti priešmetinis arba pusmetinis susirinkimas.

Nutarė rengti pikniką

Praeitame susirinkime tapo nutarta sekančią vasarą surengti pikniką. I komisiją įeina ganėtinai kompetentiškos ypatos, būtent T. Aleliūnas, J. Balčiūnas ir J. Puke-lienė. Iš anksto numatoma, kad turėsime gerą pasekmes.

DVIJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTUVĖS

†

BERNICE DACZOLA

(po pirmą vyrą Janušienę, po tėvais Pilkaitę)

Persikyrė su šiuo pasauliu vasario 25 d. 1934 m. sulaukus pusę amžiaus, gimus šiaulių apskr., Vairavos mieste.

Paliko dideliame nuliudime vyrą Juozapą Daczolą, dukterį Bernice, sunu Benediktą Janušą, marčia Kotriną, anukes ir daug giminų.

Jau dveji metai praėjo kaip tu brangiausias motinėli ir moteris mūs amžinai. Igu mums liūdesio brangioji. Nebėra to linksmumo ir džiaugsmo koks buvo kaip tu su mumis buvai. Dienos ilgos ir tamsios. Visas mūsų linksmumas kaip apie Tave pasikalbam. Tu mūsų širdyse ir mintyse gyvenai amžinai. Mes Tave mūsų brangioji motinėli niekuomet neužmiršime.

Tu mūsų jau nebegrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime. Lauk mus ateipant! Mūsų už vėlionės siela bus laukomos šeštadienį, vasario 29 d. 1936 m. 7:45 val. ryte. Gimimo Panelės šventiausios Marijos bažnyčioje, Marquette Prašome giminai ir pažįstamų atėjusių į pamaldas.

Nuliude lietai Vyras, duklė, sunus, mairi ir anukės.



Jadvyga Jasiunienė (PO TĖVAIS SKUTIUKĖ)

Persikyrė su šiuo pasauliu vasario 22 dieną, 1:20 valanda po pietų 1936 m. sulaukus 40 metų amžiaus, gimus Panevėžio apskr., Naujamiesčio par., Striliūnų kaimė.

Amerikoj išgyveno 26 metus.

Paliko dideliame nuliudime vyrą Kazimierą, 8 seseris: Kataryna Ketura-kienę, Juzefą Stankienę, Veroniką Kasparienę ir ju šeimynas, 2 brolius Izidorij ir Juozapą Stankus ir ju šeimynas, dade Povilą Rūpialą, pusseserę Oną Pavilkaitienę, pusbrolią Mateusą Liubina ir giminės, o Lietuvoj tėtą Oną Andrejūnienę ir jos šeimyną ir giminės.

Kūnas pažarvotas randasi 5923 So. Racine Avenue.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, vasario 27 dieną, 8 val. ryto. Iš namų bus atlydėta i šv. Jurgio parapijos bažnyčia, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlionės siela, o iš ten bus nulydėta i šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Jadvygos Jasiunienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliude lietai Vyras, sesers, broliai, pusseserės, pusbroliai, teta ir giminės.

Patarnauja laidotuvių direktorius S. P. Mažeika, Telefonas Yards 1138.

Teisybės Mylėtojų Draugystė dabar turi suviršum 600 abiejų lyčių narių. Manoma, kad 1936 metai bus labai pasekmingi, nes jau pradžioj metų Dr-tė turi kelis tukstančius pajamų, o sulaukus pusečio, dalykai bus dar geriaus. Na o jei visi nariai-ės atslankys i pikniką, tad Dr-tės abelnas turtas pasieks \$23,000.

Mirė eks-sekretorius C. Plioplis

Vasario 13-tą dieną mirė per ilgus metus buvęs sekretorius Celestinas Plioplis. Tapo palaidotas vasario 17-tą d. šv. Kaimiero kapinėse. Paliko didžiausioj širdgėloj savo jauną moterį, Valeriją, kuri irgi yra T. M. r-tės narė. Laidotuvės buvo iškilmingos, už ką tenka kredits mūsų taisyblyčini laidotuvių direktoriui, S. M. Skudui.

Vieną nemalonumą turiu pastebėti, kad mūsų teisyblyčieji per mažai atslankė i vėlionio šermentis ir laidotuves, Draugai-ės. Bukime daugiaus

nuosirdus laike mirties mūsų draugų. Stengkimės kuodau-giausiai atsilankyti liudnoj valandoj. Tuomi pagerbsime pagytas save ir syku mirusiųjų šeimynas. Bus garbė ir pačiai Draugystei Teisybės Mylėtojų.

— St. Narkis, sekretorius.

Šalčiams praėjus, kiaušiniai atpigo 8 centais

Vos spėjo Chicagoje praeiti šalčiai, tuojau kiaušinių kainos nupuolė 8 suvirš centus. Penktadienį tuzinas kainavo apie 30-32 centų o šiandien 22½—23cc.

Smarkiai atpigo ir sviestas.

SONOTONE TEATRE 68 E. Van Buren DABAR STATOMA NAUJA PASAULINIS SENSACINGA SOVIETŲ FILMA "THE NEW GULLIVER"

SUSIRINKIMAI

RYTOJ

Amerikos Lietuvių Demokratų Organizacijos 12-tam Warde — susirinkimas Hollywood svetainėje, 2417 West 43rd st., 7:30 val. vak. Lietuviai gyvenantieji Brighton Parka kviečiami atsilankyti. Charles Stancelis.

PARENGIMAI

VASARIO 25 — SLA. 134-tos Moterų Kuopos Užgavėnių, Blynų Vakarais ir Šokiai W. Neffo svetainėje, 2435 So. Leavitt street. Pradžia 7:30 v. v. 25 c.

VASARIO 25—Lietuvos Seserų Tautiškos Draugijos Užgavėnių Šokiai, Liet. Liuosybės svetainėje. Geriausiems šokėjams dovanos. Įžanga—25c.

Vasario 25 — Šv. Petronėlės Draugystės Užgavėnių Maskardinis Balius, Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 South Halsted street, 7 v. v. įžanga 35c. Šokiai; garbės narėms bus dalinamos dovanos.

KOVO 1—Lietuvių Studentų Kliubo (Lithuanian University Club)—Dainų ir Muzikos Vakarais Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Pelnas—įsteigimui stipendijų fondo. Įžanga 50c.

Kovo 7 — A. Lechavičiaus Šuolpimo Vakarais — Šokiai ir Koncertas. Neffo svetainėje, Westside, Pradžia — 7:30 val. vak. Įžanga — 25c.

KOVO 8—"BRUTĖS" Koncertas, Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 South Halsted street. Choras dainuos naujas dainas, neseniai atvežtas iš Lietuvos. Dalyvauja Barbara Darlys.

KOVO 8—Lietuvių Laisvamųjų Kuopos Roselande Balius ir Šokiai, Darbininkų Svetainėje, 10413 Michigan avenue, 6:30 vakare. Stephens Revelers Orkestras. Gėrimai, skanūs užkandžiai. Įžanga—25c.

KOVO 15—Paskaita, "Pasaulinis Laisvamųjų Judėjimas ir Jo Nuopelnai žmonijai." Prelegentas H. Jogminas. Darbininkų svet., 10413 Michigan avenue, 1 val., pp. įžanga veltui. Rengia Roselando Laisvamųjų Kp.

Kovo 15 — SLA 129-tos Kuopos 30 Metų Jubilėjaus Vakarėnė, Geo. M. Chernaucko svetainėj, 1900 S. Union ave., 6:30 v. v. įžanga — \$1.00. Vakarienė, šokiai.

Kovo 15 — STEPONAVIČIŲ KONCERTAS, Chicago's Lietuvių Auditorijoje, 3133 South Halsted street. Dalyvauja Jurgis Steponavičius, pianistas; Anelė Steponavičienė, dainininkė, ir Kazys Steponavičius — smuikininkas; Chicago's Lietuvių Vyrų choras, "Prmyn", "Naujos Gadynės" ir Lietuvių Simfonijos orkestras.

Gerkit ir Reikalaukit



Visose Alinėse Mutuol Trijų Žvaigždžių Kentucky Bourbon ir Lietuviškos Degtinės



NATHAN KANTER

Mutual Liquor Co.

4707 So. Halsted St. Tel. YARDS 0803

